

209069 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4 } డెన్ను పట్టణము 1917 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19 వ తేది గురువారము } No. 16
సంపుటము ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర చైత్ర మాస బహుళ తిథి ౧౩. } సంచిక ౧౬

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎల్లెస్ట్రీటానిక్ వెరల్లు.

ఇది బలహీనులకు
లక్ష్యము నీరకు
లక్ష్యము మందు
నిద్ర లేకుండుట,
జ్వరము, తక్కువగన,
మెదడు దిమ్మ
గా నుండును.

ప్రాయం దెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ బలహీనము,
శుక్ల నవ్వును పోగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు
మాస్టరులకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు
పరిస్థితులమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక
ఆయవలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినిమే
యుల దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము.
లగు న మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
వెలయును " " " 2-0-0
ఒక బుడ్డిని నవీనము !!

శ్రీ ద్రవ్యముల రాజు
నవీనము! గో దిల్ బహార్

ప రిను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వ
కళాత్మక సారాయి మొదలగువాటి
ధము బాత్రిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని పో
క్రొత్తగాని 2-కి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత శుభమయిన వాసనను అనుభవించ
వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే
వేని యుండినా యీ ఆటోమోటార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి. పి. చార్జి
1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి " 0.12-0 } రూ. 0.4-0
1/2 అవున్సు బుడ్డి 1-కి " 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
అంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.
సెం 155, బహ్మపుర సీగు పీడ్, బొంబాయి
మద్రాసు యేజంటు:- మెహతా ప్రభుమోక్షం మూర్తి,
చై నాబాబురోడ్, మదరాసు.

ప్రాఫెసరు రామమూర్తి నాయుడు
గారి ప్రోగ్రాము.

(1) కావలి	19-4-17 & 20-4-17	2	కినుములు.
(2) బంగోలు	21-4-17 & 22-4-17	2	"
(3) బాపట్ల	23-4-17 & 24-4-17	2	"
(4) తెనాలి	25-4-17 to 28-4-17	4	"
(5) గుంటూరు	29-4-17 to 1-5-17	3	"
(6) గుడివాడ	2-5-17 & 3-5-17	2	"
(7) బండరు	4-5-17 to 6-5-17	3	"
(8) బెజనాడ	7-5-17 to 9-5-17	3	"
(9) ఏలూరు	10-5-17 to 14-5-17	5	"
(10) రాజుపేట	15-5-17 to 18-5-17	4	"
(11) కాకినాడ	19-5-17 to 22-5-17	4	"
(12) పెద్దాపురము	24-5-17 & 25-5-17	2	"
(13) పితాపురము	27-5-17 to 28-5-17	2	"
(14) తుని	29-5-17 to 31-5-17	3	"
(15) నరసింపల్లి	5-6-17 to 8-6-17	4	"
(16) వోడవరం	11-6-17 to 13-6-17	3	"
(17) అనకాపల్లె	15-6-17 to 17-6-17	3	"
(18) విశాఖపట్నం	18-6-17 to 20-6-17	3	"

అమృతాంజనం డిపోవారి దివ్యోపధములు
ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను
తులం 1 కి రూ. 3-8-0

సేపాళ దేవీపు కస్తూరి, మంచిది	తులము 1-కి	...	80-0-0
గోరోజనము, మంచిది	"	...	7-0-0
కుంకుమ పువ్వు	తులము 1-కి	...	2-0-0
గుంధసమ	తులము 1-కి	రూ	0-10-0
పచ్చకర్పూరం	"	...	2-0-0
బాలామృతము సీసా 1-కి	"	...	0-12-0
మండుకు నూనె	సీసా 1-కి	...	0-6-0

అమృతాంజనం డిపో, 7, తంబు కెట్టిపీడ్, మద్రాసు.
భిషగచార్యులవారి త్రైమాసిక ఆరోగ్య ప్రచురములు.
ఆంధ్రాంజ్లేయ భాషలలో ప్రచురమైనది.
భిషగచార్య పండిత హెచ్.సుబ్బరామకృష్ణ
ఆహారములు - ప్రథమభాగము.
6971, సోమసుందర మొదలిపీడ్, కిక్కిరాబాదు.
ప్రతి మామూలముల కొక్కతూరి ప్రచురములు.
ఆయుర్వేదోదయ గ్రంథముల చందాచారుల కుచితముగ
పంపబడును. చిత్రాం సంవత్సరమునకు రూ. 1-0-0.
జనలు ప్రకృతిచట్టముల చక్కగ గ్రహించి జీవోగ్య స్థితిని
బడయుటకు వలయు యావద్విషయము శ్రీ ప్రచురముల
మూలకము బోధింపబడును. కావున గృహములకును, విద్యాధు
లకును, శ్రీలకును ఆత్మారక్షణకముగ నుండును.
కొంకూర్గూ వైద్యము. గ్రంథములయొక్క ప్రథమ
ప్రచురము. దీనివెల అకాలూ 8.

Magic Cure for Scorpion Sting.
సర్వవృద్ధి వివరణి.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 586
దుఃఖముతో నయ్యవారు సంతోషముతో పోవుచును.
గుణము లేదని నమ్ముచు వేయవారులకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి క్షణమునందును దుండ
మలిన మౌలికము. ఆంక్ష,
యూనాని, దేశీయ వైద్యులచే పోగ
డగించబడియున్నది. ఎన్ని దినము
లూచినను మందు గుణముమాటకు,
తేయకు మాత్రమే కాక ఎలక,
వక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
నిమజంతువుల కాటులకు నుపయో
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
పోస్టేజి 0-3-0. 1 డజన్ పాకెట్లు
వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేయ.

ఒకేసారి 2 పాకెట్లు తెచ్చియిచ్చునవారికి పోస్టేజి ఇవ్వం.
కర్తవులకు 100 కి 25 రూపాయలు కలిపి నియ్యబడును.
చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
1/5 వెంకటేశ్ కుమార్తె, పిడ్డి, పాకాబేటపాట్లు, గుడిరొడ్డు.

ఆంధ్రప్రతిక చందాదారులకు
మ చ వి.

ఆంధ్రప్రతిక 8-వ సంవత్సరాదిసంచిక ఏప్రిలు
రెండవవారములో తప్పక వెలువడును. కావున
నాలోపున అవసరము లేనట్లు మాకు తెలిపిన
వారికి తప్ప, తక్కిన వారందరికి, సంచిక కావలసి
యుండిన టైచి సంచిక కిమ్మతుకు సంచిక నె
వి. పి. గ సంపెదము. కావున వి. పి. వైకమును
చెల్లించి సంచికను వైకొన ప్రార్థితులు. సంచిక
యననసరముని తోచినవారు, తమ యుద్దేశ్యమును
మాకు తెలిపి, వి.పి. ఖర్చుల నవ్వమును స్థానికం
ప్రార్థితులు. ప్రతిదినమునను 500 కంటే నెక్కు
వగ పోస్టువారు, తీసికొనరు. కావున ఆలస్యమున
దని త్వరపడి యుత్తరములు వ్రాయుకుండ ప్రార్థితులు.
వత్రికాధిపతి.

అమృతాంజనము.
అన్నికొప్పులకు సిద్ధము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును.
సార్వభౌమ వ్యాధుల వార
వోలును. వాయువు
పట్టు పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రనియింట నుండదనినది.

సనమూలికలచే హిందూ దేశీయం
తయారు చేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ప్రేమోద్ధ, బొంబాయి
7, తంబు కెట్టి పీడ్, మద్రాసు.

నోటీసు.
క్రొత్తగా రయినుమిల్లు కట్టబోవువారికి
మంచి తరుణము.
సెకండుహాండు హైప్రిఫ్ అలగ్జాండరు
యాంగు స్ట్రీము యింజన్ అమ్మకమునకు
సిద్ధముగ నున్నది.
18 అం॥ సిలండరు స్టోక్కు 36 అం॥ 25
గుత్తుల పవరు మై పిలు 10 అడుగులు.
స్ట్రీసు 16 అం॥ మరనుతుల అవసరము
లేక సరియైన స్థితిగొనుండి బాగుగ పని
చేయుచున్నది. (738)
వలయు వారు యీ క్రింగ్ అగ్రెస్సువ వ్రాయవలెను:-
గ్రంది బంగారాజు, మేనేజింగు ప్రాప్రయిటరు.
శ్రీలక్ష్మీనగరం నయను మిల్లు, రాజమండ్రి.

భారత ధర్మ మహామండలి.

II

భారత ధర్మ మహామండలి. ధర్మ ప్రపంచమును పరికించితిమేని యందు కొందరు ధర్మమును కొందరు బీదవాండ్లను, కొందరు అధికారాభిలాషులను, కొందరు ధర్మానిష్ఠులను, కొందరు సత్విగుణ ప్రధానులను, కొందరు దుర్మార్గులను, కొందరు వికారములను, కొందరు అంగ సౌష్ఠ్యము గలవారను కనుపించును. దీని కారణ మేమని విచారించినచో ఎవరి పూర్వకృత ధర్మములనుబట్టి వా రట్టి స్థితులను పొందియున్నారని మనకు అర్థమగును. పుణ్యస్థలాలను మనము కొట్టివేయుచున్నచో, మైలి చెప్పిన స్థితిగతులు గలవా రెటుల వచ్చిరిని ప్రశ్నవచ్చును. భైరవీయ యజ్ఞివారిని సృజించెనందునా యనిన, అకారణముగ అట్టివారి నెందులకు సృజించి బాధింపుచున్నాడని మరి యొక ప్రశ్నవచ్చును. కావున భైరవమునకు నింద వాగోపించుట కన్న పుణ్యస్థలము నొప్పకొనుటయే రెన్నగదా! ఇంకొక విషయ ములాచింపుడు. భైరవుడు మనల సృజించి, భూనాథుడగా విడుదల బుద్ధినిచ్చి, మోక్షము నరయుచున్నచెప్పిదానిని నెవ రేన్నజాలవంత స్వర్ణకాలమును మాత్రమే యను గ్రహించునా! ఈ జన్మకాలము మనము భూనాథుడు సంపాదించుటకు వాణకపోయినందున, తనకార్యమును నిర్వహించుచు సాగించు కొనుటకయి మన కకకాశ మియ్యక మనల నరకకూపమున బడద్రోయునా! అట్లయ్యెనేని మోక్షమును బొందువాడు చాల అరుదుగ నుండునా? కావున నిదియును మనమును అయి తిరిగి పుణ్యస్థలము కలవకులే మేము భూనాథుడునున్నది. దీనినిబట్టి యీ పుణ్యస్థలములు కలుగ వుండ యెవరు చెప్పిన గలుగుదురో, జన్మరహితమగు మార్గ నిధానమైయెలా తెలిసి కొనుటయే ముక్తిచింతన మనబడుచున్నది. ఈ ప్రకృతి సత్త్వాజితమగుణములనియెడు మాడుగుణములతో నిండియున్నది. సమస్తజనులయొక్క మేలును గోరుచు తనకు జన్మరహిత మగు మార్గమును నెరకొనుటయే సత్త్వగుణము. కామము, క్రోధము, మోహము, మదము గలది చక్షుగుణము. మాత్సర్యము మాత్రమే గలది తమోగుణము. తీవ్రజీవప్రపంచమున బడినపుడు ప్రకృతియందు గల సమస్త వస్తువులనుగూడ, మాత్సర్యముగలుగును. మాత్సర్యమనగా కోరిక. ఈ కోరికను బిచ్చకొను నుపాయము వీనికి లేదుగాన యిట్టి వారు నై తిగతుల వారికి నేవనేయును వారి వారి విధానములను గ్రహించవలసి యున్నదిగాన వారలులేనేచేయసాగిం. ఇది ప్రకృతిలక్షణమే గాని ఒకరు విధించిన విధి కాదు. దీనినే నేరములు నేరకావ్యుత్పియనియు, యీ లక్షణమును పాటించు వారే భూద్రులనియు చెప్పుచున్నవి.

దీవు డెటుల కొంతకాలము నేరకావ్యుత్పి గావించి ఆ నాపథ్యులను తెలిసికొని, తనంతట తానే వానిని సమకూర్చుకొన ప్రయత్నింప నిశ్చయించుకొనును. ఈ సమస్యవ్యయము లెక్కలో గలిగినచో ఆ జన్మమునందే రక్షిగుణ మును పొందును లేదా మరుసటి జన్మమునందు తప్పక యుండును. అప్పుడు ద్రవ్యాధ్యక్షము తానేల చేయరాదుని అహంకారము పుట్టి భూమిని గుత్తుకొని, నేర్యముచేసి, ధాన్యాదులనుండించి, అమ్మి, ద్రవ్యమును సంపాదించును. వ్యవసాయమునకు నాణ్య అనవగముగాన, గొడ్డయందలగుడ వృద్ధి చేయుచును. వీరే వైశ్యులు, ఇదియే వీరివృత్తి. వీరినే నేరములను తెలుపుచున్నవి. ఇటుల కొంతకాలము గడువగా కామము మోహము, మాత్సర్యము మరింత వృద్ధియై, ధనము చేయిండ్ల అండులచేత వాడినది యాట పాడినది పాట కావలయునని నీరయధికారమును విజృంభింప నెంచియుండును. ఈమనో విశ్వమును వెంటనే గలిగినచో ఆజన్మమునందే లేదా మరుసటి జన్మమునందే తన్ను నెరించిన వారైనై కత్తి మాసి నానిని తనకు బొంగి యుండునటుల గావించుటకై ప్రయత్నించును. ఈ యధికారము నెరిగిన కొలది మనమునకు సుకుష్మకలిగి, నేనెవరు? ఎందులకు బుట్టితిని? ఇతరుల నేల బాధింపుచున్నాను? బీదలకు ధర్మముచేయని యీ ధనము యెట్లు ప్రయోజన మేమి? బలవంతుడనై నందుకు నుర్వాగ్రము సాగుబాధగావించుటంద బాగ్రత వెట్టుట లాదికావానిని తెలంపుగలిగి సత్త్వగుణముండుమను, ఇట్టి లక్షణములనే క్షత్రియధర్మము లనియు, ఇట్టివారినే క్షత్రియములనియు మనవేదములు చెప్పుచున్నవి. ఇటుల కొంతకాలముగడువగా ధనమువిస్తారముగా నుండుటచేత కోరికలు అనుభవించి అనుభవించి వీరివలన లాభములేదని ప్రపంచసృష్టియు లన్నిటినినీ రహితమగుణముల నిడచి కేవలము సత్త్వగుణ

మునే వృద్ధి నొందించును. ఈనిశ్చయము వెంటనేక లిగినచో ఆజన్మమునందేగాని లేనిచోమరుసటి జన్మయుండుగాని, కోరిక ప్రపంచవిషయములపయి మనను బాధనీయక, వెన్నెలు చెప్పిన చోప్పన యజ్ఞాది క్రతువులను నిష్కామముగా గావించుచు, ఇతరులు తమమార్గ మవలంబించి బాగుపడుటకు దారియొపుచు, ఆత్మజ్ఞానమును నెరక వానిని మననముగావించుచు పరమాత్మై క్యావసంధానమును బొందును. ఇదియే బ్రాహ్మణధర్మ మనియు, వీరే బ్రాహ్మణులనియు నేరములు చెప్పుచున్నవి. కావున ఈనాలుగుజాతుల విభాగములును ముక్తికోసంపానపుమొట్లు, వీనిని మనవేదములు ప్రకృతిలక్షణ యుక్తంబుగ విభజించినవి. వీనిని రూపుమాపుట యెవరికిని సాధ్యము గాదు. ఇట్టిముక్తిజ్ఞానమును బొందించుటకుంటిది నను హిందూమత మగుట చే నీ వ నా గ ర క ి భా మ ణు ల గు అ మె ర క ను లు గూడ హిందూ మతమువంటి మతము మరియొకటిలేదని దీని నేనామోదించుచున్నాను. కావున నోహిందూమతస్థులారా! సంస్కారములను చేయవలసినపుడు ఆసంస్కారములు మతనాశనము గావించని విగా నుండులగున జూడవలసియున్నది. అజ్ఞానులగు బ్రాహ్మణేతరులు కొందరు జాతి వివక్షతలను తొలగించవలయునని ప్రయత్నింపుచుండిన వినును అందు శోక్యము కలిగించుకొనకూడదు. మైలి చెప్పిన విధానములనుబట్టి తక్కువజాతి వారెక్కువజాతివారగుటకు సావకాశమున్నది. బుద్ధిమాం ద్యులతో బుద్ధివిహీనులు కలిసి వివాహాది కర్మములు జరిగించుటవలన, బుద్ధివిహారదుని బుద్ధిగూడ వెనుకకు తగి బుద్ధిమాం ద్యుడగును. సమస్త విద్యాపారంగతులగు నొకశ్రీకృష్ణ, బట్టలుతుకు చాకలివానిని భర్తగా జేసినచో యెంత విపరీతమో యులోచింపుడు. సమస్త విద్యాపారంగతుడగు పురుషునకు యెద్దుమొద్దు శ్రీని వివాహము చేసిన సేంత విపరీతముగా నుండునో మీరేయలోచింపుడు. ధనము బుద్ధిమంతుడగు సత్త్వగుణప్రధానమగు కామేచ్ఛ గలిగినచో, అట్టివాని కోరిక వెంటనేవీరి, దానిని గోయుటకయ్యే బ్రాహ్మణుడు నాలుగుజాతుల శ్రీలలో యొకవ్యవైన వివాహమాడవచ్చునని మనుధర్మ శాస్త్రము చెప్పుచున్నది. ఇట్టి క్షత్రియుడు మాడుజాతులలో నేరకవ్యవైన వివాహమాడవచ్చును. వైశ్యుడు రెండుజాతులవారిలో నేరకవ్యవైన వివాహమాడవచ్చును. బుద్ధియందుమాం ద్యుడగు భూద్రుడు తనజాతిలోని కన్యనుతప్ప మరియెవ్వరిని వివాహమాడవచ్చులేదు. తక్కువవర్గ పురుషులను ఎక్కువవర్గ పుత్రిలను వివాహమాడుట నిషేధింపబడినది. ఎందువలన? ఒక చిన్న మాత్రమును జెప్పెద విషయ. భూమిలో మట్టిని భ్రనము నాటికచో మట్టిచెట్టుమాత్రమే మొలుచుచు గాని కానుగ చెట్టు మొలుచదుగదా! ఆ రీతిని యీ ప్రపంచములో బుద్ధిమంతుల బీజమును ఎంతబుద్ధిహీనశ్రీయందు నాటికను బుద్ధిమంతుల గల బీజమే యుద్భవించును. మత్స్యగంధియందు పరాశరుని వలన వ్యాసుడు జన్మించుటయే యిందులకు తాల్పాణము. కాని మహావైతత యగు మండోదరియందు రావణుని చే కలిగినపుడు మిక్కిలిమధులు. దీనికారణ మేమని విచారించితిమేని బీజమహిమయే యని తెలుచున్నది. కావున సత్కుల కన్యలను, ఆత్మకువలయుల పురుషులకు వివాహము గావించినచో ఆత్మకువల పురుషుల బుద్ధివిశేషములు గలవారే జన్మింతురు. దానివలన దుష్టసృష్టి సంభవించును. అందుచే నియ్యది నిషేధమైనది; కావున బ్రాహ్మణేతరుల కన్యలను బ్రాహ్మణులు మనుకాస్త్రానుసారముగా వివాహములు చేసికొనుట కధ్యంతరము లేదు. కాని బ్రాహ్మణ కన్యల మాత్రము బ్రాహ్మణేతరుల వరంబగు. ఇది సంభవము కాదగిన విషయము కాదు. ఇట్టి తక్కువజాతి పురుషులు ఎక్కువజాతి శ్రీల వివాహమాడుట నిషేధ మగుచున్నది. కావున ఓ భారత పుత్రులారా! ఇటువంటి భారత ధర్మముల మూలమూత్రములను గ్రహించి వాని వలన దేశము మనకు కలుగ గల శ్రేయస్సును మోచించి, ధర్మవిరుద్ధమగు వానిని ధర్మము క్షముగ నెలకొల్పి బూనుటయే సంఘ సంస్కరణము గాని మన ధర్మము లననేమియో ఎరుంగక వానిని నరకంబ బూనుట మిక్కిలి వెత్తితనము. ఇట్టి విషయము లనేకములను భారత ధర్మ మహామం డలి వారు బోధింప నువ్వమించి యున్నారు. సమస్తమైన వారును ఇందు మెంబరులై మీ మీ విధుక్తధర్మముల రహస్యము నెరింగి వానిని చక్కజేయుట మీ విధియై యున్నది. మెంబరులు కాదలచినవారు తెలుగు జిల్లాల తరపున ఈ మహామండలికై పనిచేయుచున్న క్రింది చిరునామాదారునకు వ్రాయ వ్రాధించుచున్నాను.

విలారు ఏ.పీ. 13, ముత్రిమెగడ మార్కండేయులు.

గోగునార పరిశ్రమ.

హిందూదేశములోని పరిశ్రమలలో గోగునార పరిశ్రమ యొకటి మిగులవిలువ యయినది. ఈపరిశ్రమ బంగాళాదేశములో మిగుల అభివృద్ధిలో నున్నది. అయినప్పటికిని గోగునార ఈదేశములో అధికముగ పండింపబడు చున్న దనియు ఈపరిశ్రమ యిచట నింత అభివృద్ధిలో నున్నదనియు విదేశములలో తెలియనే తెలియదు. గోగునార సంచలను కొనుగట్టు దుగూడ అవి హిందూదేశములోని గోగునారచే హిందూదేశములో తయారుచేయబడినవి ఇంగ్లాండులో, యు.ఎస్.ఎ.ల మండికి తెలియనే తెలియదు. ఇండియాలో వరిమన్న వ్యవసాయ బండితురని మాత్రమెటుగుదురు గాని గోగునారను బండించి బంగాళదేశపు రైతులు అధికలాభమును బడయుచున్నారను సంగతి నెరుగరు. ఈదేశమునుండి గోగునారయెగుమతి క్రమక్రమముగ వృద్ధిలోనికి వచ్చెను. 1827- సంవత్సరములో 884 హెండ్రడు వేయట్ల (సుమారు 1700 చు.గు.లు) నార యునై టెడ్డుకింగ్డుము నకు యెగుమతియయ్యెను. ఇది ప్రతిసంవత్సరమును క్రమముగ వృద్ధియై 1911-న సంవత్సరమునాటికి 16203000 హెండ్రడు వేయట్లకు హెచ్చెను. దీనివిలువ 15000000 రూప్యములకు మించియుండును. బంగాళాదేశములో నిపరిశ్రమకు కలకత్తా ముఖ్య స్థానమైయున్నది. గోగునార పండింపబడు అన్ని గ్రామముల నుండియు నార రైల్వేవిాదను పడవలమీదను కలకత్తాకు వచ్చిచేరును. 1855-న సంవత్సరమున మొదట కలకత్తాలో గోగునారయంత్రకాల నిర్మింపబడినది, దీనివలన దినమునకు 8 టన్నుల దారము వడకబడుచుండెను. 1909-న సంవత్సరమునాటికి దినమునకు 2500 టన్నులదారము సిద్ధమగుచుండెను. ఇప్పుడు బంగాళములో సుమారు 60 గోగునారయంత్రకాలలు గలవు. ఇవి రు80,00000 ల వ్యయముతో స్థాపింపబడినవి. హిందూదేశములోని కెల్లా పరిశ్రమలకు బొంబాయి ముఖ్యప్రదేశమని చాలమంది యభిప్రాయము. పారిశ్రామిక విషయములో బొంబాయికున్న పేరు కలకత్తాకు లేదు. బంగాళములో నెంకగోగునార యంత్రకాలలు మాత్రమే కాక యితరయంత్రకాలలు గూడగలవు. ఇనుప యంత్రకాలలును, కాగితపు యంత్రకాలలు మున్నగువి కలవు. ప్రతియంత్రకాలలోను వర్ధిల్లకొలది జనులు పనులు చేయుచున్నారు. బంగాళములో యంత్రకాలలందు పనిచేయు జనసంఖ్య హెచ్చుగనున్నది. పట్టుపరిశ్రమ యొకటి కూడ బంగాళములో నెక్కువ గలదు. పరిశ్రమవిషయములో బొంబాయి రెండవస్థాన ములంకరించుచున్నది. ప్రత్యేకము గోగునార పరిశ్రమచేయు 60 యంత్రకాలలలోను 35 (వెన్నెలలోను 25,000 మంది పనిచేయుచున్నారు. గత 5, 6 సంవత్సరములనుండియు సంవత్సరము 1కి 10, 671, 000 మొదలు 12,198,000 పౌనుల విలువగల సంచులు మున్నగువి ఎగుమతి యగుచుండెనని తెలియుచున్నది. కాలము గడచినకొలది ఈపరిశ్రమ క్రమముగ వృద్ధియగునని తోచుచున్నది. గోగునార మిక్కిలి చౌకయైన గుడ్డను నేయుటకు బనివచ్చుచున్నది. ఈగుడ్డనే సంచులుగ జేసి ధాన్యాదుల నెగుమతి జేయుటకు ఉపయోగింపబడుచున్నది. తగినంతగోగునార లభింపనిలోప మొక్కటి యీపరిశ్రమకు హానికరముగ నున్నది. గోగునారపంట మిగులలాభకరముగ నుండునప్పుడు రైతులు దీనిని వృద్ధి నెందుకు జేయకుండురో? 1891-న సంవత్సరములో 1,408 ఎకరములు గోగునార పంటండెను. అదియిప్పుడు 3,353,000 ఎకరములవరకు పెరిగెను. కాని యీవృద్ధి పరిశ్రమాభివృద్ధికి దగినట్లులేదు. ఈపరిశ్రమ యద్భుతమైన అభివృద్ధి నందెను. గోగునారను అన్యదేశములలో గూడ బండించుటకు అనేక ప్రయత్నములు నలుపబడినవి. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలోను, బ్రెజిల్లోను ఇయప్రదముగ బండింపబడినవి. ఇంతకుండునా చౌకయైనసంచులు జేయుటకు గోగునారకు ప్రత్యామ్నాయము వేంకటి యేదేని సృష్టింపవలెనని ప్రయత్నములు నలుపబడినవి. కాని అన్నియు వృథములయ్యెను. ఒక్క-బంగాళములోని గోగునారవలననే తక్కువధరకు సంచులు లభించుచున్నవని తెలిసికొనవలెను. ఇటీవల అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల వారతనను వారు గోనెసంచులమీద పన్నును తగ్గించవలసిన యవసరము కలిగెను. బంగాళమునకు ముఖ్యముగ కలకత్తాకు యీపరిశ్రమవలన మిక్కిలి లాభకరముగ నున్నది. ఈపరిశ్రమ నింకను మంచిస్థితిలోనికి దీసికొనువచ్చుటకు బ్రయత్నములు నలుపబడుచున్నవి. ఈప్రయత్నములసఫలకృతమగుగాక-వ్యవసాయము.

II

విశాఖపట్టణము జిల్లా మేలుపాకనుండి ఒకరట్లు వ్రా
యచున్నాను. విశాఖపట్టణములోని సి. బి. మిషన్ స్కూలు
విద్యార్థులు మారేనండ లక్ష్మీనరసింహ రావు గారును
కొమ్మన సంబి చలపతిరావు గారును మా హిందూ బాలికా
పాఠశాల ప్రస్తుత భాండారమునకు ఇప్పటికి 100 పుస్తక
ములు (ఇంగ్లీషును తెలుగును కలసి) సంపాదించి యిచ్చి
నందులకు నాకికే ముక్తగా కృతజ్ఞుడనై యున్నాను.

యుద్ధ ఋణపు సభ.

—(0)—

15 వ తేదీ సాయంకాలము గుంటూరు కలెక్టర్ రాఫీసు మండలిముందు యుద్ధ సహాయాధిపతి అప్ప నియ్య విషయమును గూర్చి యోచించుటకై మాజిల్లా కలెక్టరు జేవిస్ దొంగారి చూడపత్తముక్రింద సెక్ బహిరంగ సభ సమావేశమైనది.

సభకు జిల్లాలోని అన్ని తాలూకాల ప్రజాసీబ్ దార్లు, సెక్యూటివ్ కలెక్టరు డిప్యూటీ మునసిబులు గొప్ప భూస్వాములు, వక్తరులు మిషను దొంగలు వీరుగాక పురమండలి న్యాయవాదులు వక్తరులు మున్నగు పురప్రముఖు లెల్లరు సభింబంబరించిరి.

ప్రభుమహారాజుబహదూరు పత్రికానివాసరావుగారు, "వాదాపు" రెండు సం॥ క్రిందట యుద్ధ సహాయాధిపతి మన ముక్కుడ సెక్ సభ గావించియుంటిమి. నేను తిరిగి సమావేశమైతిమి" అని చెప్పి యుద్ధమునుగురించి కొద్దిగ ముచ్చటించి కలెక్టరుగారు సభకు అగ్రాసనాధిపతిగా మన్న బాగుడనని చెప్పిరి.

తరువాత కలెక్టరుగారు యుద్ధమునుగురించుచు, యుద్ధఋణమునుగురించుచు క్లుప్తముగా విన్నవించిరి. మరియు ముఖ్యముగా గమనింపవలసినది యేమనగా మీరు అప్పనియ్య చెల్లము మీదేశములోనే యుద్ధమునకు కావలసిన సమస్తవస్తువులను గొనుటకు వినియోగింపబడును. ఈ మొత్తము మెన పోయి నూలో యుద్ధముచేయుచున్న ఇండియాదేశపు సేనల కొరకే యపయోగింపబడును అని స్పష్టముగా తెలియబరచిరి. తాము రెండువేలు అప్పనియ్యమని చెప్పిరి.

తరువాత జిల్లాజడ్జి కె. శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు ఈక్రింద తీర్మానమును ఉపపాదించుచు ప్రస్తుతయుద్ధమును గురించి జ్యేష్ఠుల మండలిముందుగురించి నింక "నేమేమో కొంత సాధిగా చెప్పమొనరిడిరి: కాలాతీత పనులనుగుంటచే అగ్రాసనాధిపతిగారు ముగింపునుని చెప్పినవిదట ముగించిరి. జడ్జిగారు ఎంత అప్పయిచ్చేది తెలుపలేదని సభ్యులు అనుకొనసాగిరి.

తీర్మానము:—యుద్ధఋణము మూలమున సామ్రాజ్యమునకు సేవచేయుటకై భరతఖండమునకు ఆవకాశమును గల్గించిండులకు నేటి బహిరంగసభలో సమావేశమైన జిల్లావాసులు తమ కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా వందనము లర్పించుచు తనకక్షికొని ఋణమునకు సహాయపడునట్లు తీర్మానించుచున్నారు.

తరువాత న్యాయపతి హనుమంతరావు గారు వై తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు చెప్పిరి. అగ్రాసనాధిపతి గారు సేరిన తెలుగులో చెప్పమని చెప్పినందున చక్కగా తెలుగులో యుద్ధఋణమును గురించిన నిబంధనలను బాగుగ తెలియునట్లు విశదీకరించిరి. మరియు యుద్ధానంతరము మన పాలకులు మనకు రాజకీయసంబంధమై కొన్ని హక్కుల నియ్య సంస్కృతై యున్నారనియు ఎంత త్వరలో యుద్ధము ముగిసిన అంత త్వరగా మన హక్కులను బొందగలమనియు కావున యుద్ధమునకై ఋణము అందలు ఇచ్చి తీరవలెననియు కలెక్టరు గారు చెప్పినట్లు ఈ అప్పగా తీసికొన్న ధనము మన దేశమందే మన సేనల నిమిత్తమై వ్యయపెట్టబడు ననియు చెప్పిరి.

తరువాత ఒంగోలునుండి ధారా మార్కండేయ శాస్త్రిగారు వెయ్యిరూపాయల అప్ప పత్రములను గొనెదమనియు, నేటపాలమునుండి ఊటుకూరి కోటిలింగము శ్రేష్ఠిగారు రెండువేలకు గొనెదమనియు పంపిన తంత్రీవాస్తలను జదివరి. ప్రస్తుతము 36 వేలతో అప్ప ప్రారంభించుచున్నామని కొన్ని పెద్ద మొత్తములను విన్నవించిరి.

మొదట దొంగారు గుంటూరు పెద్దవక్త స్థాన మనియు, భవనంతుల పలువురు గలరని వారు నిర్ణయముగా వేలకువేల అప్ప ఇవ్వవలెనని చెప్పిరి.

పిదప డాక్టరు ఊలు దొంగారు మిషన్ పత్రమున ముద్దాడుచు, తాము ఆరువేలకు అప్ప నియ్యగలమని చెప్పిరి. తరువాత గుంటూరులోని వెయ్యి రూపాయలు అంతకు నైబడి అప్పయిచ్చినవారి పేర్లు చదువబడెను.

బ్యాంకుదొంగారు అప్ప నియ్యదలచినవారు సగమిచ్చిన మిగత సగము బ్యాంకునుండి యిత్తు మనియు అది నెమ్మదిగా రాబట్టుకొందు"మనియు చెప్పిరి.

తరువాత గుంటూరు భాగ్యలక్ష్మి వక్తరులు సాహేబుగారు తెలుగులో ప్రోత్సాహకరముగా ముద్దాడిరి.

అనంతరము జిల్లాముఖ్య గ్రామములలో అప్పనుగురించి జనులకు బోధించుటకు కొన్ని యువసంఘములను నేర్పాటు

గుంటూరుజిల్లా సభ

బారిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగా రిట్లు వ్రాసుచున్నారు:— రాబోవు గుంటూరు జిల్లాసభకు ఎన్నికలు జరుగుచున్నవి. తక్కిన జిల్లాలలోవలె గాక గుంటూరు జిల్లాలో అగ్రాసనాధిపతి ఎన్నికలు జిల్లాలోని రాజకీయ సంఘములన్నియు వేరువేరుగ తమ అభిప్రాయముల నియవలసి యుండును. విశేషాభిప్రాయములు ఎవరికియ్య బడనో వా రాసంవత్సరము సభాధిపత్యము వహించును. నిబంధనల ననుసరించి ఎన్నికలు జరుగునప్పటికి తగినవారే ఎన్నుకొన బడుదు గనుమాటకు వలనుపడదు. ఎన్నికపద్ధతులు కాకలయునని కోరుదురేని నానివలన గలుగు లాభనష్టములుక రెంటిని సహితము పొందక తప్పదు. గుంటూరుజిల్లా సంఘము మువారు, మ॥ శనకపల్లి రామస్వామి గుప్త న్యాయపతి హనుమంతరావు పంతులు ఆనరబిల్ పేంకటపతి రాజు గాంగయొక్క నామములను నూచించినట్లు తెలియుచున్నది. గుప్తగారు రాజ్యతంత్రములలో కొంత ప్రవేశముగలవారు. వారి నెన్నుకొనినందుకై వారికిని అంతకంటె నెక్కువగా గుంటూరుజిల్లా కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులకును నా అభినందనములను మఱిమఱి అర్పించుచున్నాడను. తాలూకా సంఘములను ఆశ్చర్యసంఘమును ఎన్నిక లొకను చేయులేదు గనుక వారయినను లేమ ధర్మమును నెరవేర్చరని తలంచెదను గుంటూరు జిల్లాసభలకు జిల్లావాసుగాని జిల్లాకరవున కాసన నిర్మాణసభ్యులుగాని సభాపతిగ నుండవలయునను ఆచారము గలదు. ఈ ఆచార మున్నను ఇప్పటివరకు ఇద్దరు మాత్రమే జిల్లావా రాధిపత్యమును వహించిరి. మ॥ రా. కోటిలింగంబు పంతులుగారును, రావుబహదర్ సుబ్రహ్మణ్యము పంతులు గారును జిల్లాసభయందు కొంతవరకు అభిమానము కలిగి యున్నారు. తాలూకాబోర్డులలో కొంతపని చేయుచున్నారు. హనుమంతరావు పంతులు గారు తగినవారే, కాని ఈ సంవత్సరము స్వ రాజ్య తీర్మాన మును గూర్చి భయపడక తమ అభిప్రాయములను వెల్లబెచ్చ గలవారేనెన్నుకొనవలసి యుండును. ఒంగోలునం దేమయిన నట్టి వారు దొరకవచ్చునని తోచెడిని. ఈసంవత్సరము అగ్రాసనాధిపతిగ నుండువారు స్వరాజ్యవిషయమై తమఅభిప్రాయములను గోడపొదిపిల్చివాటముగగాక స్పష్టముగ జెప్పగలుగుటయే కాక, వారి అభిప్రాయములన్న ప్రజలకు కొంతగౌరవము పుట్టించగలవారే అవసరమని ఎంచి ఎన్నికలు జరుగునని తలంచెదను.

సంఘసంస్కరణసభను మాజిల్లావా రి సంవత్సరము మానుకొని యున్నారు. నిర్ణయముగా సభలుజరుపుట కంటె ఇదియే యుత్తమునని తోచెడిని.

16 వ తేదీ సాయంకాలము ఏలూరు పురమండలిమున కీర్తిశేఖరియిన గోకలేగారి ఛానుపటమును గౌరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు వెల్లడిపరచిరి. గౌ॥ రావుబహద్రు మోదర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగా రగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు తమ స్వాభావికవాక్యా తుర్యముతో గోకలేగారి మగుణపుంజమును కొనియాడుచు ఒకగంటకు వైగా శుభస్వనిందిరి. గోకలేగారి విషయమును వ్రాసిన తెలుగుపద్యములను మున్నంగి లక్ష్మీనరసింహశర్మ గారు చదివరి. అనంతరము సోపంచి భీమశంకరంగారు గోకలేగారిని గురించి క్లుప్తముగా తెలుగులో మధ్యస్వనిందిరి. ఈ ఛానుపటము వేంకటగిరి మహారాజుగారిచే నేలూరు క్లబ్బునకు బహుమతిగా నొసంగబడినది. రాజమండ్రిలో నుండు హోతా స్వామిశాస్త్రిగారు వీరిని తయారుచేసిరి.

చేయవలెనని రావుసాహెబు కే. మన్నయకృష్ణారావుగారు ఒక తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

దానిని చెబితేగంటి సుబ్రహ్మణ్యముగారు బలపరచిరి. జిల్లాజడ్జిగారు తెలెలికోర్టుబారుచై చేసిన రిమార్కులకు సమాధానము చెప్పిరి.

నర్సారావుపేట నివాసులైన రాజామామారి నరసింహ రావుగారును, బాగల్గూడి లక్ష్మయ్యనాయకుగారును వై తీర్మానమును ఆమోదించుచు ముద్దాడిరి.

తరువాత రాజామామారి నరసింహ రావుగారు రు3000 లును, చింతపల్లి రాణిగారు వెయ్యి రూపాయలును అప్ప నియ్యదలచినట్లు సభలో తెలిపిరి.

అగ్రాసనాధిపతిగారికి వందనము లర్పించబడినపిదప సభ ముగింపబడెను:— మా స్వగీయవిలేఖకుడు.

ఆంగ్లదేశమునందలి భారతీయులు

నూతనముగ భారతీయై కొలది దినముక్రిందటనే ఇండియాకువచ్చిన ప్రభాకర్నంట్ డాజిఖరి గారితో సందేశ పత్రికాప్రతినిధి ముచ్చటించెను. వీ రిరువురకును జరిగిన సంభాషణమును సందేశపత్రికను యిట్లు ప్రకటిం చెను. భారతీయుల యెడ బ్రిటిషు ప్రజాప్రభుత్వమునకు వెనుకటి యభిప్రాయమువారి ఆదర్శభావ మేర్పడినది. భారతీయు విద్యార్థులయెడ నీయాదర్శభావము స్పష్టముగ గోచరించు చున్నది. భారతీయవిద్యార్థులు ఇంగ్లాండు వైద్యకాలలయుందు పనిచేయుచుండిరి. నె క్కు విషయముల బట్టి చూడ ముఖ్యులగు నట్టియు బాధ్యతాయుతములగు నట్టియు యువోగ్యులు గూడ వీరి కొలగబడుచున్నవి. ఆంగ్ల రాజ్య తంత్రజ్ఞులు సర్వసాధారణముగ తమ యభిప్రాయములమార్పుకొనునట్టి వారుకారు. కాని ప్రజాప్రభుత్వమునకు నునము విన్నపములనుగాని మనప్రతినిధులనుగాని పంపిన చాల లాభముండును. నుదరాసు హోమురూలునకు సంబంధించిన జీనరాజ్ దాసుగారి యుపన్యాసమును వ్రాతలును సదభిప్రాయమును కలిగించినవిగాని వీరు కలుగ చేసిన యభిప్రాయాచిరకాలముండునదిగ తోచదు. ఇంకొకొక్కరు పనిచేసిన విశేషలాభ ముండదు. కాని ముఖ్యుల లాభ ముండకపోదు. సంఘభవించి విభువక పనిచేయుల యున్నది. భారతీయులు యుద్ధమున నొనిగినసహాయము విషయమై వారు తమ విద్యుక్తమును మాత్రమే నిర్వహించిరని సాధారణపు ఆంగ్లేయుని అభిప్రాయమై యున్నది. భారతీయ సేనలు స్థాండర్సనందు అత్యవసరకాలమున నుపయోగింపబడివి. ఇందువలన వెనుకటికంటె హైందవులయెడ గౌరవ మధికమైనది. హిందూదేశము హైందువులు వీరలనుగూర్చిన సమాచారమంతయు ఆంగ్లేయులకు పయెనీగు టైయుపత్రికల మూలమున తెలియవలయును గాని నేరు ఆధారము లేకపోవుటయే గట్టిచిక్కు.

భారతీయులు—పార్లమెంటు.

పరిపన్నెండు భారతీయ కుటుంబములు ఇంగ్లాండులో వాసులు చేయుచున్నవి. భారతీయులన్న వీరికి సానుభూతి కలదు. కాని ఈసానుభూతి విశేషమగు స్వాధీపరిత్యాగము క్రింద పరిణమించునదిగాదు. ఒకభారతీయుని పార్లమెంటు సభయందు చేర్చ ప్రయత్నములు జరిగినవి కాని అవివ్యక్తములయ్యెను.

విగ్లండు.

ఇటీవలివరకును ప్రజలలో కొందరు విగ్లండు హోమురూలునెడ సానుభూతిని చూపుచుండిరి. మొన్నటి విగ్లండు విప్లవమీ సానుభూతిని కుదించివేసినది. ఈచట్ట మిదివరలో నెన్నడును విశేష ప్రేమతో జూడబడియుండలేదు. ఇంగ్లాండువారి కిచ్చు డైగ్లండు నెడ విశేషమగు సానుభూతియు అపేక్షయు కలదని తలచుట పొడబాటు.

నదర్తులు.

యుద్ధవాస్తలు ఇండియానుగుంకంటె ఇంగ్లాండులో విశేషముగ తెలియునటుటకు కందేహములేదు. యుద్ధసమాచారము విపులముగ తెలియుచుండును. ఇదిగాక ఈసమాచారము చాల నన్నుక మైనదిగూడ నైయున్నది. హిందూదేశములోవలె నె గాలికబుర్లు విశేషముగ ప్రబలియుండును. ఇట్టి వనంతి లిండియానుందు మాత్రమున్నవి, గాని ఇంగ్లాండులో నుండవనుకొనుట చాల తెలివితప్పక.

స్కూటముగు మూపులు.

క్రిందటి సారికంటె ఇప్పుడగపడిన నూతనాంశ మేమన:— భాభిమస్తుల వారి సంఖ్య ఎక్కడ జూచిన వీరే. నెలవుపొద నిడ్డగు వచ్చిన వారు, గాయములు తగిలిన వారు నై బిలసిల్లు చున్నారు. భోజనము చేయుట, త్రాగుట, ఉత్సాహముతో నుండుటతప్ప మరియొక పని వీరికి లేదు. శ్రీల సంఖ్య యధికమైనది. ఆహారవాగ్ధము లరుదైనవి. రాబోవు ఎన్నికలలో ఏపక్షమువారు నెక్కుదురో చెప్పట కష్టము. ప్రస్తుతచిహ్నుములను బట్టిచూడ యూనియన్లు లభజయమందరునియు; లిబరలు, తేబు:పాక్షికులు విజయమందుదురనియు తోచుచున్నది.

భారతీయ విద్యార్థుల స్థితిగతులు చుంది నశయందుండునని విశ్వముగ చెప్పవచ్చును. స్థాండర్సనందు భారతీయ వైద్యములు గనుపరచిన సాహసమును, ఆంగ్లేయులు తమయెడ జూపు నాదర గౌరవ భావములను యీ విద్యార్థుల యాత్మగౌరవమును మోచింది ఒకవిధమగు ధైర్యమును వారి మనముల నెలకొల్పినవి.

దేశీయ మహాజనసభ.

గత సంచికమున లక్ష్మీ నగరమున గౌరవనీయులైన శ్రీయుత బాలు అంబికాచరణ ముజుందారుగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమైన ముప్పది యొకటవ దేశీయ మహాజనసభ యందు రాజ్యపు సభ సేరాష్ట్రమువారును యాహ్వానించ లేదను సభము విచారమున కలిగించుచున్నది. ఇది మామూలు ప్రవర్తనకు విరుద్ధమున నిర్వివాదాంత మేయయ్యు నింతమాత్రమున కాంగ్రెసుపట్ల ప్రజలు విముఖాభిప్రాయములై యున్నట్లు లూహించుట సమంజసము కాదు. ఈముప్పదియొక్కదేశీయమహాజనసభా సమావేశముల వలనను దేశీయులలో నెట్టి రాజకీయ పరిజ్ఞాన మేర్పడినదియు మనీషులకు దెలియని విషయము కాదు. ఇంకను కాంగ్రెసు ఫలితము లభ్యము కానందువలననే బొంబయిలో ప్రకటింపబడు వేంకటేశ్వర సమాచార పత్రిక, యిందును గూర్చి యోచించుటకు నూరతు కాంగ్రెసు కమిటీవారిని హెచ్చరించినది; అయినను కాంగ్రెసు నాయకుల కలకత్తాలో సమావేశమై రానున్న సభ కలకత్తాలో జరుపుటకు తీర్మానించినట్లులు పత్రికలలో ప్రకటింపబడినందువలన కాంగ్రెసునం దభిమానము వహించినవారికి సంతోషమును గూర్చును కాంగ్రెసునందు ప్రజలకు విముఖాభిప్రాయ మువలించినది యని ప్రవాదములు వ్యాపింప జేయుచున్న వారి కుత్సాహభంగమును కలిగించినది.

కనుక ఈసంచిక రాంకేసున కలకత్తాలో గూడనున్న జాతీయ మహాజనసభ కధ్యక్షునిగా నెరరి నెన్నుకొనిన సమంజసముగా నుండునో యీ చిన్న వ్యాసమున వెల్లడించుచున్నాను. మరునాగా మూడు సంచికముల నుండి బంగారా నాయకులు మహాజనసభాధిపత్యముల వహించుచున్నారనునంతయు ప్రతికాపాత కమహాజనములకు దెలియని విషయము కాదు; గనుక బంగారా దేశమున జరుగనున్న యీసభకు బీహారురాష్ట్రనాయకుల లోనివారగు మజ్రూలు మాక్కుగారిని గాని హిందూస్థాన రిప్బ్లికన్ ప్రతికాధిపతులగు సచ్చిదానంద ప్రసన్నసింహగారిని గాని యధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనినయెడల వంగవిహారదేశములకంతర్గతమున పరిస్పరాభిప్రాయ భేదములు గలవను నపోహ కొంతవరకైన తొలగుట కవకాశ మేర్పడుటయెగాక. వ్యాయముగ కూడ నుండునని తలంచుచున్నాను. యుద్ధానంతరమున భారతీయులకు స్వరాజ్యము నొసంగవలెనని ఖండితముగ చెప్పగలిగినవారు మాత్రమే యీ యధ్యక్షులవని కర్తవ్యమై యున్నారు. ఈవాంఛ హిందూమహామ్యదీయుల కోరికయని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించునట్లు లి సంచికమునకు మహమ్మదీయ నాయకుని కీపవని యొసంగిన మేలనితోచుచున్నది. అట్టి వాగొక్క మజ్రూల్ మాక్కుగారే నామనంబునకు బాడకట్టుచున్నారు. వీరు బొంబాయిలో కూడిన యఖిలభారతవర్ష మహామ్యదీయమహాజనసభలో నెసంగిన ప్రారంభోపన్యాసమునబట్టి వీరికి హిందువులయెడ గలిగియున్న సోదరవాత్సల్యము, గాఢమైన దేశభక్తి స్వరాజ్యమోదము వెల్లడికాకమానదు. విహారదేశనాయకు లి సంచికపు జాతీయమహాజనసభ కధ్యక్షుత వహించిన యాంగ్లోద్యమమున కొకకొంత చేయుంతకలుగునెమో యను నాశ జనించుచున్నది. అట్లు విహారనాయకులలో నెవరుగాని యే కారణమునబట్టి గాని యెన్నుకొనబడుటకు వీలులేనియెడల నీపదవి దేశబంధు లాలలజపతిరాయగారి కొసంగి గౌరవించుట క్లాఘాపాత్రము. ఇంతవర కొక్కపాంచాలనాయకుడైన మహాజనసభాధిపత్యము వహింపకుండుట సంతాపకరము. ఇందునుగూర్చిన నా సానుభూతిని పంజాబుదేశమున కెరిగించుచున్నాను. లజపతిరాయగారి నెన్నుకొనుటకు వీలులేనియెడల నిది మోహన చంద కరంచంద గంధి గారి కొసంగుట భావ్యము. వీరు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులవిషయమున నెట్టి యిక్కట్టులకు లోనైనదియు లోకప్రకాశవిషయము. అట్టివారి కిట్టి గౌరవ మొసంగుట స్వదేశజాలమైన మనఃకర్హ కృత్యమునట నిస్సంశయము.

మదరాసు నాయకులలో నెవరికిగాని యీపదవి నొసంగ నాలోచించిన గౌరవనీయులైన రావుబహదరుగారు బయ్యా నరసింహేశ్వరశర్మ బి. యే. బి. యల్. గారిని గాని గౌ. వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని గాని నిర్వచించిన బాగని నమ్ముచున్నాను. శర్మగారు కాంగ్రెసు డెలిగేటుగా నిదివరలో నిండ్లాండు వెళ్లినచిన్న యంతమును దేశీయులకు జ్ఞాపకము చేయుచున్నాను. దివానుబహదూరు ఎల్. ఎ. గోవింద

రాఘవయ్యగారికంటె గౌ. వి. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని నిర్వచించుటయే భావ్యము. అయ్యును ఈసంచికమున నీపదవిని శర్మగారి కొసంగుట స్థాంధోళనము చేయుట కాంగ్రెసు హెచ్చరింపబడుచున్నాను. ఆంగ్రెసులకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రసాదించబడినదని న్యాయతి సుబ్బారావుగారు తెలియపరచినారు గదా? కావున నాంగ్రెసుకాంగ్రెసు కమిటీవారు శర్మగారిని నిర్వచించుటకు గాక. న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు స్వరాజ్యమోదమున సందిగ్ధమగుట, మొన్న రాజమహేంద్రవరమునకు ఆనిలిసెంటు వచ్చినపు డామెను గౌరవించుటకు గూడ సుబ్బారావు పంతులుగారు వెనుకంజ వేసికొనికొంద్రప్రతికావిలేఖకుడు ప్రకటించియున్నాడుకదా? ఏవిషయమందుగాని తుదివరకు పట్టుదల లేని పంతులువారి కంటె శర్మగారి నెన్నుకొనుట శ్రేయోదాయకము కాదా? అయినను తెలుగు దేశపు రాజకీయ విద్యాభివృద్ధికి పంతులవారు మూలపురుషులను నిర్వివాదాంతమే. ఈ సంచికమున కాంగ్రెసులో ప్రత్యేకాంగ్రెసరాష్ట్రతీర్మానము నుపపాదించుటకు ఆంగ్రెసుమహాజనసభాకార్యదర్శులు సంప్రదింతులు. విశాఖపట్టణము. ఏప్రిల్ 14-వ తేది కాకినాడ నరసింగరావు.

స్థానిక వార్తలు

కాంగ్రెసు ఉపన్యాసములు:— ఈముపన్యాసములలో 10 వ యుపన్యాసముగ ఈనెల 20 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు గోఖేలుమందిరమున బి. పి. వాడియాగారు “సివిలసర్వీసు” నుగురించి యుపన్యాసించెదరు.

మదరాస్ కార్పొరేషను:— వాయిదా వేయబడిన ప్రత్యేకపుసభ మరల 21 వ తేదీ పగలు 1 గంటకు సమావేశమగును. ఆసభయందు సిటిమ్యూనిసిపలబిల్లు మొసాయిదాయము, మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబు బహద్రుగారి తీర్మానములును, రావుబహద్రు జి. నారాయణస్వామిశెట్టిగారి తీర్మానములును చర్చింపబడును.

సంతర్పణ:— గుజిలి దేవరాజ మొదలివీధిలోని వద్దకు లందరు కలసి జార్జిచక్రవర్తిగారి కీ మహాయుద్ధమున సంపూర్ణ విజయము కలుగుటకుగాను 21-వ తేదీ శనివారమున తమ యంగళ్లను మూసి ఉదయము 6 గంటలు మొదలు 2 గంటలవరకు 2000 మందివీధలకు వడ్రాసోపేతముగ భోజనము పెట్టుదురు. నాటి సాయంకాలము 5½ గంటలకు పారికథా కాలక్షేపముజరుగును.

బ్రహ్మసమాజ ఉచిత పఠశాలయము:— గౌ. కార్యదర్శి మునగాలరాజుగారి యొద్దనుండి 50 రూ॥లును, బొంబాయివాసులగు జి. బి. త్రివేదిగారియొద్దనుండి 50 రూ॥లును వచ్చినవి. వానిని కార్యదర్శి నమస్కార పూర్వకముగా నందుకొనెను.

చెన్నపురి అంజుమాని ఇస్లామ్ సభ. చెన్నపురి అంజుమాన్ ఇస్లామ్ సంవత్సరసభ నిర్వహింపకాలము గౌ. సర్ జాన్ వాలిస్ గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. ప్రథమమున కార్యదర్శియగు ఎ. హమీద్ హసన్ గారు రిపోర్టును చదివరి. పాఠశాలయందు 180 మంది విద్యార్థులున్నారు. వడ్రంగము శాఖవారి పనులవలన గతసంవత్సరమునందు 3097 రూ॥లు వచ్చినవి గాని రిపోర్టు సంవత్సరమునందు 3118 రూ॥లు వచ్చినవి. తివాసుల శాఖవలన గతసంవత్సరమునందు వచ్చిన దానికి రెండింతలుసామ్యు చేపూరినది. ఈ సంవత్సరపు అదాయము 21248 రూ॥లు. వ్యయము 28079 రూ॥లు.

గౌ. న్యాయ అబ్దుల్ రహిముగారు రిపోర్టు నామోదింప నుపపాదించుచు ఈ పాఠశాల కెక్కువగా ధనసహాయము చేయవలయునని నుడివరి.

రావుసాహెబు కలకల రామానుజము నెట్టిగారు అబ్దుల్ రహిముగారి తీర్మానముననువదింపిన వెనుక రిపోర్టు ఆమోదిత మయ్యెను. పిమ్మట జరుగుచున్న సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకవర్గ మెన్నుకొనబడెను. రా. సా. కలకల రామానుజము నెట్టి 800 రూ॥లు, జాఫర్

మహమ్మదు సేడ్ గారు 200 రూ॥లు, సి. అబ్దుల్ హక్ముగారు 200 రూ॥లు, మాలానా అబ్దుస్ సుబ్బాన్ గారు 100 రూ॥లు భాగోబహదర్ అయ్యుద్దీక్ సాహెబుగారు 50 రూ॥లును విరాళము లొసంగిరిని అధ్యక్షులు చదివరి.

సర్ జాన్ వాలిస్ గారు కడపటి యుపన్యాసము నొసంగిన పిదప సభ ముగిసెను.

రాయపేట భౌతిక సంఘము. రాయపేట భౌతికసంఘపు ద్వితీయవర్గంతి రిపోర్టు తెలుపబడినది. ఈసంఘము స్థాపింపబడి రెండేంవత్సరములైనను అదిచేసిన పని మిగుల ప్రశంసనీయును బాలికాపాఠశాల, పరిపత్రిసంఘము, బీదవిద్యార్థి వేతననిధులను ఈసంఘము గతసంవత్సరములో స్థాపించెను. పరపతి సంఘపు పంచాయితీదారులలో ఇద్దరు మాక్రమే భౌతికసంఘమువారు. ఇతరులు ముందుగ సంఘములో చేరిన జట్కాలను తోలువారు. 1916 ఫిబ్రవరినుండి 1916 జూలైవరకును సంఘమువలన జరిగిన పని విషయమై దొరతనమువారిచ్చిన ఆభిప్రాయమునుబట్టి చూడ పరపతి సంఘముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ఆచితకాలములోనే ఫలించుననుటకు సందియములేదు. సంఘమువలన స్థాపింపబడిన బాలికాపాఠశాలలో చాలామంది విద్యార్థులు చేరిరి. ప్రతిరోజును నూటికిపైగా పాఠశాలకు వచ్చుచుందురు. ఆ పాఠశాలకుగాను 4రు శ్రీ ఉపాధ్యాయులును, తెలుగు ఉపాధ్యాయుడును, ప్రధానోపాధ్యాయుడును కావలసి ఉన్నారు. విద్యార్థి వేతననిధి విషయమై సంఘమువారు ప్రతి ఇంటికిని బోయి చందాలకు ప్రోవుచేసి కొంత విద్యార్థుల విషయములో నెచ్చించి తక్కిన దానితో విద్యార్థి వేతననిధిని చేర్చుటకు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతము 8 మంది విద్యార్థులు సహాయము బడయుచున్నారు.

పాఠశాలలందు ఆక్షరముల కూర్పు, ముద్రించుట, కమ్మరి, కుమ్మరి మున్నగు పనులును నేర్పువకును. గత సంవత్సరమున సంఘము వారు యూనివర్సల్ బ్యాంకు నొక దానిని నెల కొల్పిరి. నెలకు రూ 18-8 వైసలు చొప్పున ఎట్టి చరాస్తిపై వైసను, బీదలకు వైకమును ఈ బ్యాంకు బరులిచ్చును. మారువాడిలు మున్నగు వారి తొరినుండి బీదలను రక్షించుటయే బ్యాంకు ముఖ్యోద్దేశము.

బెజవాడ మ్యూన్సిపాలిటీ ప్రకటన. (761)

1917-18 సంవత్సరములకు వచ్చీకువచ్చును అనగా రోడ్లు, ఇండ్లు డ్రీయిను కాలువలు మొదలయిన మ్యూన్సిపల్ పనులు కంప్రొమిస్సుచేయునదలచుకొన్నవారు ఈనెల 27 వ తేది సాయంకాలము 5 గంటలలోగా బెజవాడమ్యూన్సిపల్ చైరుమన్ గారి ఆఫీసులో సీలుచేసిన లెండర్లు దాఖలు చేసికొనవలసినది. ప్రతి లెండరుతోను రూ- 1000, లు ధరావతు దాఖలుచేయవలెను. అన్ని లెండర్లు వైసలు అయిన పిదప వక్కుకోబడని లెండర్లు తాలూకా సొమ్ము తిరిగి యిచ్చి వేయబడును, పెద్యూలులేట్లు వచ్చేరా సంజాయిషీ మ్యూన్సిపల్ ఆఫీసులో అడిగి తెలిసికొనవచ్చును. బప్పుకోబడిన లెండరు తాలూకాసొమ్ము తెక్కులు ఆడిటరుగారి తగిళి అయిన పిదప తిరిగి యివ్వబడును.

17-4-71 } డి. డి. వి. హనుమంతరావు చైరుమన్, యంగి. సి. బెజవాడ.

క్రికెట్ మైన్ గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి వక్కుని రంగుల చిత్రపటము ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0 వి. సి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

విషయానుక్రమణిక.

భారతభర్త మహామండలి సభ, గోగువారి పరిశ్రమ	12
భారతీయుల మర్యాద	3
యధ్యక్షులు పునః, ఆంగ్ల దేశమునందలి భారతీయులు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రధాన వ్యాసము	
లాహోరు దర్బారు	6
ముఖ్య సమాచారములు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విదేశీయ ప్రతివాదులు	8, 9
విశ్లేషణాత్మక వార్తలు	10, 11-12
జాబులు	13

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ ఏప్రిల్ 19-వ తేది

గురువారము

లాహోరు దర్బారు.

రాజప్రతినిధి పాంచాలదేశ సంచారసందర్శనమునందు ప్రజాసంఘముల విన్నపములకు జేసిన ప్రత్యుత్తరములు రాజప్రతినిధి భావములను వ్యక్తము చేయుచున్నవి. లాహోరునందు గూడిన దర్బారునందు రాజప్రతినిధి గంభీరోపన్యాసమును జేసెను. పాంచాలము రాజపుత్రస్థానము అనాది నుండియును భారతయోధులకు జన్మస్థానములు. వర్తమానకాలమునందును నైస్యదళములందు విశేష భాగము పంజాబుదేశస్థులు గలరు. యధ్యక్షుల రంధ్రమైన తరువాతను నైస్యదళములందు జేరిన వారిలో 100-కి 63 మంది పంజాబునుండి చేరి యుండిరి. యధ్యక్షుల భవనమునందు పరాసు దేశము నందు పాంచాలయోధులు శౌర్యపరాక్రమములను ప్రకటించి సామ్రాజ్యరక్షణమునకు దోడ్పడిరి. ఇంతవరకును 3 విక్టోరియా క్రాసులను 186 సుకీలపత్రములను 370 పతకములను పంజాబు యోధులు గడించిరి. పంజాబు దేశస్థులు యోధ వర్గమునందే కాకను అనుచరవర్గమునందు సయితము చేరి బ్రిటీషు సామ్రాజ్యసంరక్షణమునకు దోడ్పడిన విషయమును రాజప్రతినిధి సుస్తుతించెను. శిషాయిలకును అనుచరులకును నెలకు 3-8-0 ధత్యమును హెచ్చించుట కేర్పాటును జేయుట యుచితమైనను నీవృద్ధి ప్రజల నాకర్షించుటకు చాలదు. వర్తమానకాలమున దాహార పదార్థము లన్నియును ప్రియ మగుటయే కాకను ప్రజల యాకాంక్షలును వృద్ధిని బొందినవి. యధ్యక్షులవలన పంజాబునందనేకకుటుంబములందు మరణములు గలిగినవి. ఆమరణములు కుటుంబముల నిస్సహాయ స్థితికి గారణం బగుచున్నది. పాలకులు సాదరభావముతో నీ కుటుంబములకు సహాయమును జేయుటకు దలపెట్టుట యుక్తముగ నున్నది. రాజప్రతినిధి ఈ విషయమునందు తగిన శ్రద్ధను వహించునని నమ్ముచున్నాము. యధ్యక్షులను సన్నిహిత బంధువుల మరణములవలన నష్టపడిన హైందవ కుటుంబముల కిండ్లాడునందువలనే హిందూ దేశమునందును నుదారభావముతో సహాయమును జేయుట ప్రజలకు పాలకులకు ధర్మము. పంజాబు నందు ప్రజలకు వ్యవసాయమే జీవనాధారమునకు ముఖ్యమైనవృత్తి. ఈవృత్తి వికాసమునకై పాలకులు నీటి సదుపాయములను గల్పించినారని షమ్సుధర్మ

ప్రభువు ప్రగల్భభావముతో దెలిపెను. ఆదికాలము నుండియును హిందూ దేశమునందలి రాజులు నీటి సదుపాయములను ప్రజలకు గల్పించుచుండిరి. ఆంగ్లేయుల మహిమాత్మికయముల కిది గొప్ప కారణము గా దని దేశచరిత్రమును బరిశీలించిన వారికి విశద మగుచున్నది. రాజప్రతినిధి వ్యవసాయదారులందు వంశపరంపరాగతమైన యనుభవము గలదని తెలిపియుండిరి. ఆయనుభవమును వికసింపజేసి దేశోపయోగకర మగునటులు చేయుటయే వ్యవసాయాభివృద్ధికి సాధనము. ప్రస్తుతము గల వ్యవసాయశాఖవలన మనదేశమునందు వ్యవసాయము తగిరితిని వృద్ధిచెందుచున్న దని నిర్ణయించుటకు సూచనలు లేవు. ఏవ్యవసాయక్షేత్రమునందో ప్రదర్శింపబడెడి ప్రయోగములు రయితుల యనుభవమునకు వచ్చినగాని యా ప్రయోగములు ప్రయోజనకరములు గావు. వ్యవసాయ ప్రమాణక్షేత్రములను చూచుటయును, చూచిన దానిని గ్రహించుటయును సామాన్యజనులకు దుర్లభము. ఈ విషయములందు భూస్వాములు రయితులకు మార్గదర్శకులుగ నుండుట సమంజస మని షమ్సుధర్మ ప్రభువు చేసిన హితోపదేశమును భూస్వాములందరును గమనింపవలసియుండును. పెద్దభూస్వాములు వ్యవసాయమునందు క్రొత్త పద్ధతుల నవలంబించిన సామాన్యరయితులు వారు పొందెడి లాభమును జూచి క్రొత్తమార్గము నవలంబించుటకు వీలు గలదు. ఈ విషయము నందు పాలకులను చేయగల సహాయము విశేషము గలదు. వ్యవసాయశాఖాధికారులు ప్రతితాలూకాకు పోయి సభలను జేసి రయితులకు నూతనప్రయోగములను దెలుపుట యవసరము. ఒక తాలూకా యందలి రయితులు నూతనపద్ధతుల లాభమును గ్రహించినపుడు ఆ పద్ధతి ఆ తాలూకాయందు దంతటను వ్యాపించుటకు వీలేర్పడును. వ్యవసాయాభివృద్ధికి పాలకులీ పద్ధతిని విడివిగా నవలంబించవలసి యుండును. గోమమల వర్తకము వలనను పాలకు లాపించిన లాభమునందు 10లక్షల రూప్యములను పంజాబు నందు వ్యవసాయప్రయోగములను ప్రదర్శించుటకై పాలకు లొసంగుట తృప్తికరము.

మతముతో నిమిత్తముగల విద్యాలయములు స్థాపించినపుడు కొన్నివేళల ఆ ప్రశస్తమైన పాఠశాలలు స్థాపింపబడునని షమ్సుధర్మ ప్రభువుకు తెలిపియుండెను. ఇందు సత్యము గలదనితోచదు. హిందూ దేశమునందు క్రైస్తవుల నిర్వహణమునందున్న కళాశాల లన్నియును మతముతో సంబంధమును గలిగియున్నవి. ఆ కళాశాలలు పాలకుల పోషణమును బడయుచున్నవి. ఆ కళాశాలలందు గలపబడెడి విద్య యశ్రేష్ఠ మగుటకు వీలులేదు. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలనువలె లక్షలకొలది ద్రవ్యమును వ్యయము చేసి ఏ నూరుమంది విద్యార్థుల యుపయోగ మునకో కళాశాలలను స్థాపించుటవలనను దేశమునకు విశేషమైన యుపకృతి గలుగదు. హిందూ దేశము నందు ప్రస్తుత విద్యాదశయందు విద్యోపాసనమున కవసరమైనది విశేషమైన విద్యావ్యాపనము. ఆ వ్యాపకము మతాభిమానము గల విద్యాలయముల వలననే ప్రస్తుతము సాధ్యము గావలసియున్నది. మతపరిజ్ఞానము విద్యార్థుల కవసర మని రాజప్రతినిధి తెలిపియుండెను. మతబోధసహితమైన విద్యాలయములు విద్యావ్యాపనమునకును మత పరిజ్ఞానమునకును తోడ్పడు చున్నవి. ఈ విద్యా శిక్షణమున కనుబంధముగ పాలకులు విద్యావ్యాపనమును జేయుటకై విద్యాలయములను స్థాపి

చుట యవసరము. పంజాబునందు హిందువులు స్వయంసహాయాధారముననే పోషించుచున్న విద్యాలయములు పాంచాల దేశస్థుల కార్యపరత్వమును ప్రకటించుచున్నవి. సత్పరిపాలన సంరక్షణకై సహాయమును జేసినవారిని సత్కరించుటకై పాలకులు పాంచాలమునందు జాగీర్దారులను నిర్మించుటకు జేసిన ఏర్పాటును గురించి రాజప్రతినిధి ప్రశంసించెను. సత్ప్రవర్తకులకు స్వామిభక్తులకు జాగీరు లొసంగబడును. ఈజాగీరులు సద్వంశజలకై కాకను సామాన్యజనులకు సయితమొసంగబడు ననియును దేశోపయోగమైన కార్యములను జేసిన వారల కీయబడు ననియును రాజప్రతినిధి తెలిపియుండెను. పాలకు లీమార్గము నవలంబించుటవలనను స్వామిభక్తి పరాయణులైన భూస్వామివర్గమును నిర్మించుట కవకాశమేర్పడును. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల విషయమై రాజప్రతినిధి పాంచాలమునందును మానముద్రను వహించెను. విపరీతచర్యలకు గురియైన ఈ మహద్విషయమై రాజప్రతినిధి ప్రస్తుతము స్వీయభిప్రాయమును తెలుపుటయును దుర్లభము. రాజప్రతినిధి సంభాషణములు తాత్కాలికోపయోగములై ఉపశమనానుకూలంబులుగ నున్నవి. కాని విశాలమైన ధర్మభావభరితములుగ నుండుట లేదు.

గాంధీ-సాత్వికనిరోధము.

లోకమునందు చెప్పెనీరీతిని చెప్పెడి వారరుదుగ నుండురు. ఎన్నికష్టములు గలిగినను చెప్పినరీతిని చేయుట కుపక్రమించెడివారలు మహానుభావులు. మహానుభావులకు ధర్మసంరక్షణము ప్రియకరము. గాంధీగారికి దక్షిణ ఆఫ్రికాయందు గలిగిన మహాగౌరవమునకు వారి ధర్మపరత్వమే ముఖ్యకారణము. గాంధీగారు కష్టములకు లొనైనను చరసాలయం దుంచబడినను ధర్మవ్రతమును ప్రతిజ్ఞించలేదు. హిందూ దేశమునందు గాంధీగారు మన విజయమునకు సాత్వికధర్మ వ్రతారాధన మవసరమని యుపదేశించు చున్నారు. సంకయాత్ములైన హైందవులకు వర్తమాన ధశయందు సాత్వికవ్రతమునందు విశ్వాసముగలుగునని నమ్ముటకు వీలులేకున్నది. హిందూ దేశమునందు సయితము గాంధీగారు సాత్విక వ్రతారాధనమునకు బూనుకొనిరిని వినుటకు హైందవుల కపరిమితానందమును గలుగజేయగలదు. గాంధీగారు మోతిహారున కచటను వాటికేర్వరులకును రయితులకును గల సంబంధమును విచారించుటకై పోయి యుండెను. మోతిహారునకు పోకపూర్వము ముజఫరునగరునకు పోయి అచటను కమిషనరుతోను కలెక్టరుతోను వాటికేర్వరుల సంఘపు కార్యదర్శితోను తన సంకల్పమును తెలిపియుండెను. కాని వారు పాలకు లీవిచారణ కుపక్రమించిరి గాన గాంధీగారు తలపెట్టగూడదని తెలిపిరి. గాంధీగారు షరస్వరసహాయమువలన నుభయుల విచారణకు లాభము గలుగునని చెప్పిరి. అధికారులంగీకరించకపోయినను గాంధీగారు మోతిహారునకు పోయి విచారణ కుపక్రమించిరి. డిప్రెక్టు మేజిస్ట్రేటు 144 శక్తును ప్రకారము నేరారోపణను జేసి గాంధీగారిని వెంటనే డిప్రెక్టు విడిచిపెట్టుని యుత్తరువు చేసెను. కాని గాంధీగారు మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞను నిర్లక్ష్యముచేసి విచారణ కుపక్రమించెను. నిన్నను గాంధీగారు మేజిస్ట్రేటు యెదుట హాజరై నేరము నంగీకరించిరి. మేజిస్ట్రేటు గాంధీగారిని శనివారమువరకును గవర్నమెంటువారి యుత్తరవు వచ్చువరకును వారు గ్రామములకు పోవల

దని కోరెను. గాంధీగారి రంగీకరించిరి. పాలకులైన యుత్తరువు చేయుదురో మేజిస్ట్రేటు ఏమి శిక్షను విధించునో చూడవలసియున్నది. గాంధీగారి ప్రవర్తనమునందు దోష మేమియును లేదు. ప్రతిమనుజుడు తన ఇష్టము వచ్చినచోటికి పోవచ్చును. తన కవసరమైన విషయములను విమర్శింపవచ్చును. రాజ్యమున కుపద్రవకరమైన రాజ్యసంగతులును కవసరమైనపు డధికారులు ప్రమేయమును గలిగించుకొనవచ్చును. కాని వాటికేర్వరకు సంబంధించిన విషయములు దధికారు లభిమానమును పూని వాటికేర్వరకునకు నవలంబించుట యధర్మము. ఒక వ్యక్తి వేరొక వ్యక్తితో సంప్రతిం చెడి స్వాతంత్ర్యమును లేకుండ జేయుట బ్రతిష్ఠా పరిపాలనధర్మమునకు విరుద్ధము. హిందూ దేశ పరిపాలకు లీ యధర్మవ్యవహారమును రద్ద చేసి గాంధీగారికి న్యాయమును గలుగజేయుదురని నమ్ముచున్నాము. గాంధీగారికి సహాయమును జేయుటకు న్యాయవాదులు తలపడిరి. కాని గాంధీగారు న్యాయమునకు కట్టుపడి ఆజ్ఞోల్లంఘనమును సంగీకరించెను. గాంధీగారియొక్క ఈయప్రతిమాన ధైర్యమును పాలకు లెల్లు సమర్థించినను వారి యందు స్వదేశీయులకు గల శౌరవమును ననేక రెట్లు వృద్ధిచేయ గలదు.

సామ్రాజ్యసభా ప్రతినిధులకు స్వాగతము

లండను నగరమునందు సామ్రాజ్యసభా ప్రతినిధులకు మహా స్వాగతంబొసంగబడినది. 2500 అతిథులు గుమిగూడిరి. ఆతిథ్యమును స్వీకరించిన వారియందు సర్ జేమ్సు మెప్సను సత్కేంద్ర ప్రసన్నసింహ బిశానీరు మహారాజు గలరు. స్వాగతము సం దీభావములు వ్యక్తీకరింప బడినవి. "సామ్రాజ్య పుత్రులు సంగ్రామ మరణములందు చేరుపడలేదని రణరంగములు లోకమునకు విశదము చేసినవి. మీ రిప్పుడు లండనునగరమునకు విషమ దశయందు సామ్రాజ్యోపదేశకులు గను రాజ్య తంత్రజ్ఞులుగను వచ్చియుండిరి. మీ యా గమనము సామ్రాజ్యమునందు భేదభావము లేదని రుజువు చేయుచున్నది." హైందవ ప్రతినిధులు సామ్రాజ్యోపదేశకులుగను రాజ్యతంత్రజ్ఞులుగను పరిగణింప బడినపుడు బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞుల దృక్పథము సామ్రాజ్యంతర్భాగముల పట్ల మారుట యవసరము.

స్థానిక పాలనము—పునహాపట్టణము.

పట్టణపాలనసంఘములందు సంపూర్ణముగ స్వపరిపాలనము స్థాపించుట యవసరమని జాతీయ మహాసభయందు కాననసభలయందు తీర్మానములు ప్రతిపాదించ బడుచున్నవి. కాని ఇంతవరకును నీ ప్రతిపాదన మెవరి కవసరమో వారు మూలభావమును వహించుట మాత్రము వింతగ నున్నది. ఇంతవరకును మ్యూనిసిపాలిటీలందు రెండువంతులు సభ్యులను ప్రజానిర్వహిత సభ్యులనుగ నిర్ణయించువని పాలకులకు విన్నపమును బంపుట యాచారము. ఇప్పుడు పునహాపట్టణ మ్యూనిసిపలు సభ సభ్యులనందరను ప్రజ లెన్నుకొనెడి స్వాతంత్ర్యమును నొసగుటకై పాలకులకు విన్నపమును జేయుటకు నిశ్చయించినది. ఇతర మ్యూనిసిపాలిటీలను నీమార్గము నవలంబించుట కలనను స్థానిక పాలనములు వికసించుటకు బల మేర్పడగలదు.

పార్లమెంటు కాలపరిమితిని హెచ్చించుట

వర్తమాన సందర్భ సమయమునందు క్రొత్తఎన్నికలు జరుగుట సామ్రాజ్యమునకు సకలవిధములను సర్వకమునకు గారణం బగును. ఇప్పుడు ప్రజల శక్తిసామర్థ్యములను విజయమున కుపయోగించుట యవసరము. క్రొత్తఎన్నికలు జరిగినను ఆన్ కేక్సుయంత్రు తెలిపినట్లులు "జనాభిప్రాయము"కు ప్రమాణము"కాజాలదు. ఈసందర్భములందు పార్లమెంటుకాలమును నవంబరు 80 వరకును మొదలుకు సభ్యు లంగీకరించుటకు సంజసముగ నున్నది.

నెల్లూరుజిల్లా నెల్లూరుతాలూకాలో ఇందుకూరుపేట కొత్తూరుగ్రామమున యూనియను పంచాయతీ నెక్కడచ ఆన్వోబ్ 1వ తేదీనాడు గవర్నరుగారు సమ్యుతించిరి.

ముఖ్య సమాచారములు

ఆగాభానుగారి కగానీ ఏజెంటు యధ్యక్షమునకు 125,000 నిచ్చిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ ఉదకమండలమున మేనెల 22 వ తేదీ మంగళవారమునాడు పగలు 11 గంటలకు జరుగును.

మేనెల 12-13-14 తేదీలలో నాసిక్లో జరుగబోవు 17-వ బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభకు మా శ్రీనివాస రాష్ట్రీగా రధ్యక్షత వహించును.

అయిదవ అఖిలాంధ్ర మహాజనసభ కధ్యక్షత వహించుటకు కొండా వేంకటప్పయ్య గా రంగీకరించిరిని నేడు నెల్లూరునుండి తంజివాన్ వచ్చిరది.

కృష్ణాజిల్లా మెనుగంచి (పోలుకం దెవూ) శ్రీశివుడు గని, నదియొద్దను పారివేసెటట. ఆ డేడు ప్రస్తుత మొక మహా భావుడు పెంచుచున్నాడు.

బారువయందు మే నెలయందు జరుగు గ్రంథాలయ సభకు ఆనరబిలు భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారి గ్రాస నాధిపత్యము వహించును.

కలకత్తాలో బుధవారమునాడు డాక్టరు ఎస్. ముఖర్జీ గారు బ్రాంకారు నెక్కబోయి కాలుజారి క్రిందబడిరి. బండి కాలుమీదుగా పోయినది. వైద్యశాలలో కాలునరికిరి. ఆరడిపుడు ప్రాణాపాయస్థితియందు నున్నాడు.

విశాఖరములోని విద్యాసంఘ పుస్తకభాండాగార ద్వితీయ వార్షికోత్సవ మేనెల 21, 22 తేదీలను (శనివారము ఆదివారమును) కోవలైహనుమంతరావుసంతులు ఎం.ఏ.బి.ఎల్ గారి యాధిపత్యమున జరుగును.

బంధక వ్రాతమును రద్దుపరుచుటను గూర్చి లండను నగరమున మే నెలలో జరుగు సభకు భరతఖండప్రతినిధులుగ సర్. జేమ్సు మెప్సను, సర్. ఎస్. పి. సింహా, డబ్ల్యూ. ఎం. కెన్నడీ ఎం. ఇ. మెజోరీ బొంబుగార్లును ఇండియా సహాయ మంత్రియు ఒక ఇండియా కార్యాలయోద్యోగియును వెళ్లెదరు.

స్థానిక స్వపరిపాలనము గల సంఘముల సభ్యులందరు నియోజితులుగా నుండవలెనని పూనాపురపాలక వంఘు మువారు ఖండితముగా తీర్మానించిరి. దీనిని రాజ ప్రతినిధి గారికిని బొంబాయి గవర్నరు గారికిని తెలిపి ఆట్టి ఏర్పాటు చేయగోరుటకు తీర్మానించిరి.

17వ తేదీని ప్రకటింపబడిన పోర్టుసెంటెజిల్లా నెజెటు నందు ఇట్లు ప్రకటింపబడినది:— మలబారుజిల్లాలోకంటె ఆస్తిగలిగియున్న హెచ్. హాకి, హెచ్. రిన్నీ, హెచ్. రిన్నీ సతి అనువారు శత్రుదేశీయులైనందున వారి కున్న ఆస్తులను చెన్నపురిలోని శత్రులక స్త్రీని జాగ్రత్తమాను అధికారి వశము చేయబడవలెను. ఈ అధికారికి ప్రభుత్వమువారి ఇష్టము ప్రకారము ఆ ఆస్తిని పరిష్కరించుట కధికారముగలను.

బంగాళమున రాజమాయి జిల్లాలోని జన్నగ్రామగ్రామమున ఈనెల 15 వ తేదీ ఆదివారమునాడు రాత్రి ఏకకాలమున భూస్వాములును జనపనార వర్తకులు నగు రామరావున ఘోషు గో ఖం ద ఘోషు అను వారి యిండ్లలో బందిపోట్లు జరిగినవి. 40 మంది గొప్పముంటి యువకులు తుపాకులను పిస్తోళ్ళను పట్టుకొనినచ్చిరి. వారు ముఖవస్త్రములను తొలుసుంచుటను ధరించిరి. వారి నాయకులు ఈలులు వేసి ఉత్తరువుల నిచ్చిరి. దొంగలు మొదట కావలి భటులను బంధించి 2 తుపాకులను లాగుకొనిరి. ఇంటివారిని చంపెదమని బెడరించి ఇరుపవైపుల తాళములను తీసుకొనిరి. 25000 రూపాయలను హరించిరి.

ప్రాఫెసరు రామమూర్తి నాయుడుగారు.

నాయుడుగారు 14వ తేదీ కలకత్తా మెయిలుపై నెల్లూరునకు విచ్చేసిరి. గోకల్ ప్రాత్యగ్యమువారు వీరిని స్వేదను మొదల కడు సత్కృత్యాముతో నాదరించి పురములోని కుత్సవముతో దీసికొని వెళ్లిరి. మరునాటి సాయంకాలమున ప్రాఫెసరు గారు పురమందిరమున తమ్ము సన్మానించుటకు చేరియు

డిక సభకు విచ్చేసిరి. సభకు నా. ఆరుంబల్ కృష్ణారావు గారధ్యక్షత వహించియుండ సమాజము వారునాయకు గారికి సన్మానపత్రము నర్పించిరి. ప్రత్యుత్తరసందర్భమున నాయకు గారు జాతీయోద్యమములనుగూర్చి ఆంధ్రమున నవస్థాపించితమ భాషాభాసమును వెల్లడించి సభాధ్యక్షుల నాశ్చర్యులగుట నొనర్చిరి. —ఒక విలేఖకుడు.

గోవావరిజిల్లా పెగ్నాపురముతాలూకా చిన్న లిరుపతి వేంకటరమణ నివాస పుస్తకభాండాగార ద్వితీయ వార్షికోత్సవము 15వ తేదీని చెలికాని లచ్చారావుగారి యధ్యక్షత క్రింద మిగుల జనుప్రదముగను మహావైభవముగను జరిగినదని ఒకవిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. సభకు కాశీభట్ట (బ్రహ్మయ్య శాస్త్రి)లు చక్కపిళ్ళ వేంకటకవి, పార్వతీశ్వరకవి, పీరాజుకవి, అనంతశాస్త్రిలు (డాక్టర్) ముప్పన్న శాస్త్రిలు (కాకాదార్) ద్వితీది నారాయణకవి గార్లు మొలగు పెక్కుమంది ప్రేతులు వచ్చిరి. అధ్యక్షుడు ప్రారంభోపన్యాసము గావించిన పిదప కార్యదర్శి 1916 సం॥ రిపోర్టు జదివెను. విమ్మట (బ్రహ్మయ్య శాస్త్రి)లు గారు హిందూచరిత్రకములను గూర్చియు, వేంకటకవి గారు భారతకవులనుగూర్చియు, పార్వతీశ్వరకవిగారు భాండాగారముల లాభములను గూర్చియు, రసవంతముగ నుపన్యసించిరి. అధ్యక్షుని యంతోపన్యాసము తో సభ ముగిసెను.

కరుణాసింధు గంధీగారు ఉత్తర దేశములో చాంఫరను జిల్లాలో లోటల మాలివాండ్ర స్థితినిగూర్చి విచారణ చేయబోయిరి. వీరు హాస్సును ఇమాయగా రింట నతిథులుగా నుండి అటనుండి ముజఫరా పూరుకు బోయి లోటల వారి తోను కమిషనరు గారితోను జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారితోను మాట్లాడిరి. విమ్మట మా మారుగారు మున్నగువారితో జిల్లా ముఖ్యపట్టణ మగు మోతిహాకి వెళ్లిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నోటీసు పంపెను. ఈ నెల 17 వ తేదీ రాత్రివరకును గంధీగారు జిల్లాను వదిలి పోలేరు. 18 వ తేదీ ఉదయమునరకును గంధీగారికి నోటీసు నియ్యలేదు. ఈసంగతి తెలిసి 17 వ తేదీ రాత్రికి పోలటుగా రిచటికి వచ్చిరి. మీ రిటనుండి వెవలి పొందని అధికారులు చెప్పగా "మీరు నాకు సహాయము చేయుదు. నేను మీకు సహాయముచే సెదను" అని గంధీగారనిరి. మోతిహాకిలోని ప్లీడ్జర్ల వాదించెద మనగా గంధీగారు వదిలినని ఈనెల 18 వ తేదీని మోతిహాకినుండి తంజివాన్ వచ్చినది.

కరుణాసింధు గంధీగారు బీహారులో కాఫీ తేయాకు తోటలుగల గ్రామములలోని కేగి అచటనున్న అధికారులతోను తోటల యజమానులసంఘము కార్యదర్శితోను ముచ్చటించిరి. అచటి ప్రజలస్థితిగతులనుగూర్చి దొరతనమువారు వాకబు చేయుచున్నారనియు మీరు వాకబు చేయనవసరము లేదనియు వారు గంధీగారి తో చెప్పిరి. గంధీగారందుల కంగీకరింపక గ్రామములలోనికి వెళ్లి గ్రామములలో మాటలాడుచుండిరి. మీరు వెంటనే ఈ జిల్లానుండి వెదలిపోవలెనని అధికారులు గంధీగారికి నోటీసుపంపిరి. గంధీగారు తిరస్కరించిరి. ఈనెల 18-వ తేదీని మోతిహా మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు గంధీగారు వెళ్లి నేను ఉత్తరువు తిరస్కరించినది సత్యమేనని నడిపిరి. శనివారమునాడు దొరతనమువారి యుత్తరువు చేరువరకును గ్రామములలోనికి పోవండుటకు గంధీగారంగీకరించిరి.

వైదిక విచారణ:—వైదిక విచారణ కర్తవ్యము ఈ

యవయము ఎన్నూరు పోలీసుకోర్టునందు రాజధాని ముఖ్యమేస్త్రేటు సి.బి.ఎస్.పి.గారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైరి- కెన్వెక్సుజ్జు, ఆర్.టాడ్డు (ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే ఏజెంటు) గార్లు విచారణకర్తలుగా నుండిరి. వైదికగర్వమున చేరకుండుటకు 100 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. 80 కేసులు మాత్రము ఈ దిశము విచారింప బడినవి. ప్రారంభమున అధ్యక్షులు విచారణాక్రమమునుగూర్చి నూచించి మంచిన్యాయము గలుగవలెనని నడిపిరి. మొదట తెర్రాధుకం పెసి (పుస్తకముల వర్తకులు)లోని తెర్రాధుగారికేను విచారింపబడెను. తిరుకు జబ్బుగా నున్నదని వారు వాదించిరి. వారి దరఖాస్తు త్రోసి తేయబడెను. దిన్నికంపెనీలో మేనేజింగు డైరెక్టురు క్లేమెంటు సింసనుగారు బకింగ్ హౌం కర్ణాటక మిల్సునందు పని చేయువారి తరపున అడ్డీ పెట్టెను. వారిలో ననేకుల సేవయగ త్యకునిచెప్పిరి. వారిలో కొందరి వైదిక సేవకు పంపకుండుటకు విచారకులు సమ్యుతింది కొందరు వైదిక సేవకు బోవలెనని చెప్పిరి. చార్వర్లుబోగంతు, పుర్నెంపైలుబోగంతు, నేను నలు బొంకుల మేనేజరులు. తమ కార్యాలయముల పనివారి తరపున దరఖాస్తులు పంపిరి. మెరలేనే కొందరిని వైదిక సేవకు పంప నక్కరలేదనియు కొందరిని పంపవలయుననియు విచారకులు నిర్ణయించిరి.

బరోపామహాసంగ్రహము

పరాసువారు ఎయినువద్ద ఘోరయధము చేయుట

శత్రు సేనాపతి కు శత్రు యుగం నుండుట

అమెరికావారి సహాయము - బ్రిటిషు పార్లమెంటు సభలో నుసన్యాసములు

బ్రెజిల్ లో జర్మనుల నిర్దశించువారి అల్లరులు - జర్మనీలో పారిశ్రామికుల గొప్ప అసంతృప్తి

సామ్రాజ్య యుద్ధసంఘ ప్రతినిధులకు స్వాగతము

(-o-)
(రైటరు ఏ జెన్సీ.)

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు సభాకాలపరిమితి.

లండను, ఏప్రిలు 17:-నవంబరు నెల 30 వ తేదీవరకు సు పార్లమెంటు సభా కాలపరిమితిని హెచ్చించవలెనని బోన గ్గాగారు కామన్సులలో రెండవసారి ఉపపాదించుచు నిట్లు నడిపిరి. "ఘోరసంగ్రామాల్లో మునిగియుండి యుద్ధమానం భవమునది మొదలు నేటివరకును బ్రహ్మపశ్చిమముగ మనవైద్య ములు అడ్డప్రాణములను సకలజీవుక సామ్రాజ్యోద్ధారణకు పాటుబడుచున్న సమయమందు నియోజనమును గోరుట కో చనీయము. మన యూహకు మించి విజయములను మన సేనలు పొందుచున్నవి.

ప్రస్తుతము నియోజనము జరిగినచో నది ప్రజలకు గల అభి ప్రాయమునకు విశ్వాసపాత్రమగు నూచన కానేరదని ఆస్క్విత్తు గారు ప్రస్తావించిరి. క్రొత్తగా జరిగిన అయిదొండు పరిష్కారమున కాక్షేపణగా నీ చట్టమును నిరాకరించవలె నని డిలన్ గా రుపపాదించిరి.

ఇంగ్లండు విషయముగురించి దొరతనమువారి అభిప్రాయము.

ఇంగ్లండు విషయమై విధానరణ్య దొరతనమువారు ఇంత వరకు ఏసంగతిని తెలియజేయలేదను ప్రశ్నకు దొరతనమువారి విషయమై రాబోవు వాగము ఆరంభమందు తమ అభిప్రాయ మును ఖండితముగ తెలియజేతురని బోనగ్గాగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. దొరతనమువారు దీనినిగురించి కడుక్రమితో పనిచేయు చున్నారు. నకలజనులకు ఇష్టమయిన ఈకార్యమును నెఱవేర్చుటకు ఎట్టి అడ్డంకములు లండనులకు సమగ్రముగ వ్యూహజ్య ము సమకూరునని బోనగ్గాగారు నూచించిరి.

యుద్ధపారంభమును చూచినట్లే యుద్ధాంత్యమును గూడ పార్లమెంటుసభవారు చూడగలరని కూడ నుడిపిరి. ఈ చట్టమును రెండవసారి ప్రవేశ పెట్టునపుడు 288 గురు ఆను కూలముగను, 232 ప్రతికూలముగను తమ అభిప్రాయములను వెల్లడిజేసిరి. ప్రతికూలవాదులందఱును జాతీయవాదులే!

జూచుకొనవచ్చు గారు ఆస్క్విత్తు సేనను

పరిశీలించుట.

లండను ఏప్రిలు 17:-సాల్విస్టర్ మొదానమందు ఆస్క్విత్తు లియా సేనను పరీక్షించు గారు సందర్శించిరి. ఇచట మౌనకవిమననం, ఏజంటు జనరలు, అమెరికా రాయబారి, కెనడా సేనాని మున్నగు ప్రముఖులందఱును స్వాగత మొసంగిరి. సార్వభౌమును వైద్యపంతుల నన్నెట్టిని చాల చక్కగ పరి శీలించిరి. కొండ ప్రక్కనుండి చందలకొలది ప్రేక్షకులు సార్వభౌమునికి జయము జయము అని అరచుచు కరతాశక్తి నుల నొసరించుచుండ వైద్యములు ఉత్సాహముతో ముందుకు వడిగి సాగిరి. వైద్యములన్నియు జెనరలు న్యూకేట్ మూరుగారి యాజమాన్యముక్రింద నుండెను. వైద్యులను ఏర్పాటులను కూడ నప్రస్తుతము అధిక సంఖ్య జనక మా యెను. గల్లికోలీయుద్ధమందు వ్యయముగ రె గురు తురుములను ఎవరి సాహాయ్యము లేకయే చాళిమూ గావించి నట్టియు రెండు మరళిరంగు లను బట్టికొన్నట్టియు కెప్టెన్ మెక జూ శిఖాచుణ్ణియగు మూరుగారి ముగింపింజిరిని దిరుదావకులను స్వయముగ ను చుంగిరి. ఎటూలముల పోడిని సంశ్రించి సోవు సమయమందు జెనాయ న్యూకేట్ మూరుగారి కిట్లు సార్వభౌమును సమాచారము పంపిరి:- "మీ యాజమాన్యముక్రింద తయారైన వైద్యకు లందఱిని చూచితిని. వారందఱును బాగుగ యుద్ధనిపుణులైరి. రంగముఖియందు కూడ ఇట్లే మీరు వైద్యములను పెంజింపజేసి యున్నారని కాన్గ్రెస్సుభాగమును వెలువేర్చుదరని నమ్ముచున్నాను."

సర్వసామ్రాజ్యయుద్ధసభాప్రతినిధులకు ఆతిథి సత్కారములు.

లండను, ఏప్రిలు 17:-యుద్ధసభకు భారతదేశ అధి నివేశముల తరఫున ప్రతినిధులుగ ఎలెంచిన వారందఱును సామ్రాజ్యకార్యాలయమున నేటిచుద్ధాన్నామందు ఆహ్వాన మొసంగిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంఘమువారు, బ్రిటిషు రాజ్యసంఘము వారు, మున్నగువారు దీనినిమిత్రమై పాటు బడిరి. సర్దిచట్ట బోర్డుకు ఘానీ మాసేనతి జనరలుస్కట్టు సర్ ఎవ్విన్ల మారిసు సతి సర్ జోసెఫు వాన్ల, ఫేంబల్లెను సర్ జేమ్సు మెప్టను, సర్ ఎస్. పి. సింహా బికనీరు మహారాజాగారుమున్నగు అతిథులు 2500 మంది దయచేసిరి. జర్మీ ప్రభృతి వీరందఱికిని వింకొనగను. విందుకురాతనందులకు తీమాపణ గోరుచును లాయికు జాబ్బి గారు లేఖను వ్రాసిరి.

స్వాగతోపన్యాసము.

గృహమేధి స్వాగత మొసంగుచు నిట్లు నడివెను. ఈ ఘోరసంగ్రామ సందర్భమున మనము చేయుచున్న అనేక యుద్ధములు మన నిరంతర సభిభావమును సృష్టికరించుచున్నవి. మీ రిట్టి విషయవసయమందు సామ్రాజ్యవిషయములపట్ల సలహా యిచ్చుటకును కర్తవ్యములను నిర్వహించుటకును లండనునగరమునకు దయచేయుటకులన మన రాజ్యాంగ నేత్రులు భిన్నాభిప్రాయము కావని స్పష్టమగుచున్నది.

నౌకలను విస్తారముగా నిర్మించుట.

లండను, ఏప్రిలు 17:-పత్రిక లిట్లు వ్రాయుచున్నవి:- క్రొత్తగ ఓడల నిర్మించుటకు నిర్మాణసాముల నేర్పరచెద లేని తెలియజేయవలెనని నౌకానిర్మాణాధికారి కోరెను. నౌకా యంత్ర నిర్మాణమును త్వలో ముగించవలెనని కూడ కోరిరి.

ఆహారపదార్థముల ధరలు

లండను, ఏప్రిలు 12:-1914 సం॥ జూలై మాసము మొదలు కనడాలో ఆహారపదార్థములకు 100-కి 40 రూప్య ముల చొప్పున అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో 100-కి 25 రూ॥ చొప్పున, ఇటలీలో నూటికి 70 రూ॥ చొప్పున, వియన్నాలో నూటికి 171 రూ॥ చొప్పున ధరలు పెరిగినవి.

ప్రాము

మాంచీరి గెలువవలెనను నాశ

లండను, ఏప్రిలు 18 - ప్రధాన కార్యాలయమందున్న రూటులచిత్రము డిట్లు తంతి సంపినాను:- మాచీచీ ప్రా క్కువై జర్మనులు యుద్ధముచేయుట మాను సరికి జర్మనుల కును జరజాలనట్లు నమ్మము కలుగును. వేలకొలది వైద్యకులు హతులగుచున్నాను జర్మనులు ఇంకను మాంచీచీ ప్రభువే అప్రతిహత బలపరాక్రమములతో పోరుచున్నారని ఈ యుద్ధమందు పెట్టుబడికజర్మనులు ఇట్లు పలుకుచున్నారు. "మేముపురుషిమట్టుడియగువిధములమైనచో ఇంతటితోచాలిం చకమరలపోరు సాగించుటకు కృతసిక్త్యములమైయున్నారము శత్రువులు మాటిమాటికి మామెండుటచే వారిని ఓడించుట కష్టముగా మున్నదని మేమెంతమాత్రము నుడువజాలము. మాంజీకి రెండువైశ్చదూరములో సాన్నిహినికి ఉత్తరభాగమం నున్న గట్టుదగ్గరనున్న గోయిక్కునను ముఖ్యస్థానమును స్వాధీనముజేసికొనుటకు 14-న తేదీని జర్మనులు ఆసమాచయ పరోక్రమములతో వానినిపోరిరి. ఈ మధ్యనున్న కొండకనుగ సాహసాని గొనబాలరని ఫిరంగిలను జర్మనులు చేర్చిరి. మైరాన ముగ్గు పోరుటకు ఈ ప్రదేశము చాల అనుకూల మైనది.

సేనలన్నియు తల వాచుకొనుటకు మరుగుకూడ కలదు. ఈ కాన్యమందు సాత్తి అడవియు, ఆగ్నేయమందు పెద్ద అడవియు సామీప్యముగనే యున్నవి. ఈ ప్రదేశమందు 14-న తేదీని మేము మా సేనలతో మంచి కృత్యముఖముగ రెండు ప్రక్కలను శత్రువులను చుట్టుచుట్టు నడుమ నిరికించి హతము చేయుటకు నన్నాహముతో ముందు చేసెదన్నాము. సకాల మందు జర్మనులు ఈ పట్టణమును స్వాధీనము జేసికొన జాలరు. వారికి సావకాశమే జిక్కము మేము పురోగమన ముచేయు కాలమండే రెండు అడవుల మధ్యను జర్మనులు పెక్కు సేనలతో దండించుచున్నారని ఆర్చుట నిరుపేక్షులకును గోళయుద్ధము కీర్తముగ జరిగింది. మా సానములకు 150 గజ ములలో దక్షిణమునుండి వచ్చిన శత్రువులను తరిమితిమి. పెద్ద సార్లు అడవులమధ్యనున్న శత్రువులపై గుండెను బరిపిరితిమి. మా పిల్లలు సైనికుల సందరినినులుమాడినవి. వీరందఱును ఆరితేరిన వీరయోధులని మాకు తెలిసి నది. భయంకర యుద్ధానంతరమున గ్రామమందలి ప్రాంతమందున్న మందు కండకములను శత్రువులు స్వాధీనముజేసికొనిరి. పొడుగుగ నున్న టువంటియు వైకాల్యము లేకుంటయు మా కండకముల లో స్థలమున్నంతవరకు ఎంతవడిగ శత్రువులు జొరబడిన నగ్యంతరము కలిగింపవలదని అధికారు లాజ్ఞాపించిరి. తదనంత రము అతిభయంకరముగ ఫిరంగులతో వారి సందరిని గాల్చితి మి. వారందఱును ఉపద్రవభయముతో నలుమూలలకు పరుగిడి పోయిరి. ప్రత్యేకముగ శత్రువులలో 2500 మంది హతులైరి. మా ఉద్యోగస్థులలో నౌకకు 40 మంది జర్మనులకు గురిపెట్టి కాల్చినాడు.

బ్రిటిషువారు లీకాటుపెట్టుచు సమీపించుట.

లండను, ఏప్రిలు 17:-బ్రిటిషువారి టిట్లు తెలుపుచు న్నారు:-హాల్లికోర్ట్ అడవిసమీపమున గాబూకోర్ట్ కు త్తర ముగ మేము మరీకొన్ని స్థానములను వశపరచు కొంటిమి. రెమ్మకు పశ్చిమ వాయవ్య మూలలందు శత్రువులు మనసేనల నెదిరి పోరు సలిపిరి. కాని శత్రువులను వెనుకకు బారకొలు చునే యున్నాము. ముందుకు బోయిన మా సేనలను వెను కకు గొట్టుటకు శత్రువులు ప్రయత్నము జేసిరి; కాని నిష్ఫలము లైరి. వాతావరణము ప్రతికూలముగ నున్నను మా వైమాని యుగళాల మంచికార్యము లొనరించిరి. మాకు జర్మనుయంత్ర ములను పాడుజేసి క్రింద భారవోలిరి. వీలైనంతవరకు శత్రు వులు యుద్ధముచేయకయే తప్పించుకొనెనువారు. మా యంత్ర ములలో 6 కనుపించుట లేదు.

పరాసువారి అవస్థలందము విస్తారముగ పరిణా మించుట.

లండను, ఏప్రిలు 18:-పరాసునా టిట్లు వ్రాయు చున్నారు:- రిమ్మకు తూర్పుభాగమందు గూడ మేము యుద్ధముచేయ నారంభించితిమి. పెంటు, సి. చేరీ, ప్రూనేకు మధ్యనున్న జర్మనువైద్యకపంతులను ముట్టుడించితిమి. వర్షము, మంచు కుంభిపాతముగ కుయుచున్నను, మా సేనలు ఎక్కడ లేని పాదముతో పోరి 15 కిలోమీటర్లు ప్రదేశమును వశపరచుకొనెను. శత్రువు లెంత ఓట్టు ముగ పోరి సము జర్మనుల మొదటి ఫర్మి కి సంతి టిని బట్టితిమి. మూత్ నిల్లయును దక్షిణముగనేగ వాడెస్కో కోర్టు కు తూర్పున నున్న కాన్సెల్టెయి కొండల పంక్తిని 11 కిలో మీటర్లవరకు వశము జేసికొంటిమి. మరి కొంత దూరము తూర్పువశగ ఆచట ఉత్సాహముతో మా సేనలు పోరి. అతితేవు గ్రామమును, దీనికి ముందు 8 కిలోమీటర్లవరకు ముఖ్యరంగముగ నెంచబడు జర్మను స్థానమును స్వాధీనము జేసికొన్నవి. కాన్సెల్టెయి కొండ దగ్గర శత్రువుల ప్రతియుద్ధముల న్ని యుద్ధ ధమయినవి. ఇవ్వేట 2500 మందిని బంధీకృతులుగ జేసితిమి. సోయిసన్న రిమ్మకు మధ్య జర్మనుల నివాసస్థలములపై అగ్నికర్షము కురి పించితిమి. ఇచట జర్మనులు సంరక్షించుకొనుచున్న ప్రదేశ ముల నన్నిటిని నాశము జేసితిమి. హార్టెలిన్ ఫారమువద్ద శత్రువుల ప్రతియుద్ధమును ప్రతిహతము గావించితిమి. రషి యనుల స్వాధీనములో మున్నగొప్పప్రాంతమందు కూడ జర్మనులు దారుణముగ ముట్టడించిరి. కాని ఇచట గూడ జర్మనులు వ్యర్థ ప్రయత్నములైరి. 16-న తేదీని సోయిసన్న రిమ్మకు మధ్య జరిగిన యుద్ధమందు జర్మనులు 19 పటాలములను రణరంగమందు సమకూర్చిరి. గాబూపుగా అన్ని పటాలములను రూపు మాడితిమి. ప్రాణ ముపోయినను మొదటి ప్రదేశమును వధలకూడదని జర్మనులు కృతసిక్త్యములైరి. శత్రువులు అపారవ్యముల పొందిరి. యుద్ధ మారంభ మగుసరికి శత్రు పటాలములలో నెన్నో మాసేనలతో డీకొని పోరు సలిపిరి. మా ఫిరంగివ్యముచే చాలరకు శత్రువుల మందుసామగ్రి దగ్ధమైనది. సోయి సన్న రిమ్మకుమధ్య మాచేజేక్కిన శత్రువులందఱు దృఢశరీరుడే వీరిసంఖ్య 11 కేలు.

జర్మనుల కల్పవృక్షము

లండన్ ఏప్రిలు 17:—ఏప్రిలు 16-వ తేదీని లాన్సి కోర్టువద్ద 22 కిరంగులను బట్టుకొంటిమని జర్మనులు పంపిన హిందూవాద్య లసత్తులను బ్రీటిషువారి ప్రధానకార్యాలయ మందున్న రూటరు విలేఖకుడు ప్రకటించెను. మా ఫిరంగులతో జర్మనులను హతముగావించుచున్నపుడు జర్మనుల మాఫిరంగుల చేరువకు వచ్చి మాకు అధ్యంతము కలుగజేయవలసింది. కాని మేమతిశయముగ పనిచేయుటచే కొంచెము సంఖ్యగల ఫిరంగులు మాత్రము చెడిపోయినది పిదప, జర్మనులు తమ కంచెల లోని ఫిరంగులను అచట వారందరిని హతముచేసితిమని జర్మనులు ముట్టిడి అరంభించుటకు పూర్వము యుద్ధప్రదేశమును ఎన్ని ఫిరంగులు కలవో అన్నియు యుద్ధానంతరమునగూడ కలవు. జర్మనులు ఒక ఫిరంగిని బట్టుకొనలేదు.

అకారెమె

అమెరికావారు యుద్ధమునకు దిగుట

లండన్, ఏప్రిలు 17:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు యుద్ధమునకు దిగినందుకై యునైటెడ్ కింగ్డమ్ 17-వ తేదీని పార్లమెంటు సభలో నీ తీర్మాన ముపహవింప బడెను. కామన్సు సభలో ఈ తీర్మానమును లాయడు జార్జి గారు పాఠించి దించెదరు. అస్పిక్టరు గారు ఆమోదించెదరు. ప్రభువులసభలో కన్జుస్ ప్రభువుగారు గురపాదించెదరు. ఈ ప్రభువుగారు బలపరచెదరు:—మానవసంఖ్య స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యములను కాపాడు దృఢసంకల్పముతో పోరు మిత్రమండలివారితో ఏకీభవించి సంగ్రామమునకు దిగి లోకకంటకులైన జర్మనుల దురాగతములనుండి జనులను ముక్తి కలుగజేయుటకు బద్ధకంకణులైన అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల దొరతనమువారిని ఆరాష్ట్రపు ప్రజలను అభివృద్ధిచేయుచు తమ సంతోషమును తెలుప బ్రీటిషు దొరతనమువారు కోరుచున్నారు.

అమెరికా ప్రాంతమును జర్మను అంతర్గాములు బయల్పడుట.

వాషింగ్టన్, ఏప్రిలు 17:—న్యూయార్కుకు దక్షిణముగ 100 మైళ్ల దూరమున అమెరికా యుద్ధకాక వైని ఒక జర్మను అంతర్గామి గోళములను కాల్చినది. దీనినిబట్టి జూడ అమెరికా రేవుల నన్నిటిని జర్మను అంతర్గాములు ముట్టిడిచేయ మొదలుపెట్టునట్లు గోచర మగుచున్నది.

ఈ అంతర్గామి నీటిలోనుండి పడిపోవుచుండగ తమ యుద్ధకాక మొదట పొడగాంచినది అమెరికా నౌకాద శాధికారులు తెలియ జేయుచున్నారు.

అంతర్గామి యుద్ధకాకను 30 గజములదూరమునుండి టూర్ని డోతో కాల్చినది; కాని గురితెప్పిపోయెను. ఇంతలో అంతర్గామి అగ్నిశ్రేణుమాయెను. ముందెప్పుడో బోల్షెక్, న్యూయార్కు, చార్లెటన్, సాపన్నా, డిలో వేరే ఆగ్రములు, చెసా సెకు సముద్రము మున్నగు స్థలములలో ఓడలు పయనముచేయ గూడదని జర్మనులు ప్రకటించెదనని గతవారమున తెలుపబడినను యుద్ధస్థితి కలదని జర్మను లంగీకరించుట కిదియే ప్రారంభము.

బ్రెజిలులో జర్మను వైరులు దొమ్మిజేయుట.

రయోడిజిన్కో ఏప్రిలు 18:—పోర్టో ఆలిగ్రే (రయోగ్రాంజీడో సోల్) వద్ద కొంతమంది జర్మను వైరులు గుంపులుగాడి 170 జర్మను గృహములను, జర్మను క్లబ్బును, అన్నవిక్రయశాలను గొప్ప ఆహారవస్తు సమదాయమును తగులబెట్టి గొప్పకష్టమును కలుగజేసిరి. పోలీసువారు నిశ్శేషములై నివారించబడలేరి. ఈయంబులు బ్రెజిలుప్రజల ఇండ్లకునూడ వ్యాపించినవి. బ్రాముబండిలో పయనమైపోవు కొంతమంది జనులు మిత్రమండలివారికి జయము జయము అని ఉత్సాహముతో అరుచుండ అన్నవిక్రయశాలలోనున్న కొంతమంది జర్మను లాకేకలుని వారితో కయ్యమున కంకురించి దొమ్మిజేసిరి. అచట గుమికూడిన జనులు ఒక జర్మనుని గృహమును ప్రవేశించి చూడ నాజెముల తయారుచేయు కొన్నియంత్రములు వారి కంటబడినవి. దీని కు త్వరవాదిమగు వానిని బంధించిరి. రాజ్యచురుగునైన నన్నిటిని అల్లరులు జరుగుకుండ కావలి జేసిరి.

యుద్ధతదాయపు చట్టము.

వాషింగ్టన్, ఏప్రిలు 18:—యుద్ధాదాయపు చట్టమున సవరణ లుండుటచే వానిపైని వ్రెసిడెంటుగారు సంతకము చేయక పూర్వము రెండు సభల వారము సమావేశమై చర్చించు పద్ధతిని 700 కోట్ల డోల్లర్ల ఆదాయపు చట్టమును సెనేటు వారికి గ్రహముగ అంగీకరించిరి.

జర్మనీ

జర్మనుల సంధియత్నములు.

లండన్ ఏప్రిలు 18:—సంధి ప్రయత్నములు చాల శ్రద్ధతో జరుపబడుచున్నవనుట కాధారములు చాల గలవు. వివిధదేశముల సాంఘికవాదులు వార్యే స్వీడనుదేశములందు విస్తారముగ సంచరించుచుండుటచే వారులేదనినను జర్మనులు నిర్లక్ష్యభావమును నడించినను రష్యావారితో సంధిచేసికొనుటకు ఆస్త్రియా జర్మనీదేశములవా రాధారముకొరకు వెతుకుకొనుచున్నారనుట నిశ్చయము. మనము ఆంగ్లోనముతో సంధిని కోరుచున్నామను భావము రష్యావారికి కలుగగూడదు. సరిహద్దుదేశమగు జర్మనీతో సంధిచేసుకొనుటవలన కలుగు లాభములను వాక్యగ్రహించుకొనునట్లున కాశమును కలిగింపవలె నని ఇటీవల జర్మనులు ప్రకటించిరి.

బెర్లిను నగరమున పరిశ్రామికులకు గలిగిన గొప్ప అసంతృప్తి.

లండన్, ఏప్రిలు 18:—జర్మనీలోని పరిశ్రామికులలో చాల కలవరము కలిగియున్నదనియును బెర్లినులో గతవారమున పనివాండ్లను కర్రలగనుల పనివాండ్లను రాకపోకల పనివాండ్లను చాలమంది సమ్మేకకట్టినయియును హెయర్ టైట్ల గారికి శిక్ష విధించిన పిమ్మట ఆయుధసామగ్రిలను చేయు వారు సమ్మేకకట్టిన పిమ్మట మరల ఇంత హెచ్చుగా సమ్మేక జరుగలేదనియును కొన్ని దినముల నుండి వార్తలు వివరమవుచున్నవి. లక్షమంది సమ్మేకకట్టిరి. రొట్టెలను తగ్గించుటయే దీనికి ముఖ్యకారణము. అల్లరులు జరుగలేదు. పనివాండ్లలో కొందరు రానేలేదు కొందరు ప్రాద్దుర భోజనము కాగానే పని మానిపోయిరి. ఆయుధముల పనివాండ్లు కొందరు గూడపనిమానినేసిరి. కొన్నియంత్రశాలలలో సెక్యురును మానలేదని పత్రికలు దంధములు పలికి ఈవార్తను కప్పిపుచ్చుచున్నవి. పనివాండ్లనీరులలోచేరి యూరేగిరి. శాంతికర పత్రములను పంచిపెట్టిరి. వెర్దెబెర్లినులోని పనివాండ్లు పట్టణములోనికి రాబోగా పోలీసువారు నిరోధించిరి; గాని కొందరు రాగలిగిరి. ఆహార విషయమున రాయభారములు జరుగుచున్నవి. పొరు పనిచేయుదని వాణిజ్యసంఘమువారు పన్ను సించి పనివాండ్లను సమాధానముచేయ జూచుచున్నారు. కాన బెర్లినులో కలవరమంతగా లేదు గాని తక్కినబోల్షెమెండు గానుండియుండును. చెమింటిలు మున్నగు స్థానముల నుండి వార్తలు తెలియుట లేదు. 16 వ తేదీని చాల కర్మాగారములలో పని మరల ప్రారంభమైనదను వార్త నిన్న సాయంత్రము వెల్లడియైనది. 125000 మంది మాత్రమే సమ్మేకకట్టరిని నిన్న రాత్రి మరియొక వార్తవచ్చినది. శీతాకాలపు గోళము పంట పోయినదని మరియొకవార్త వచ్చినది. నేనవి పంట గోళములను బాన్సిని సాగు చేయవలెనని వ్యవసాయ గారులను హెచ్చరించిరి.

టర్కీ

టైగ్రిసువద్ద బ్రిటిషువారి పురోగమము

లండన్, ఏప్రిలు 17:—రాత్రివేళ టైగ్రిసు పరసమున మా సేనలు నడచిపోయి బాద్షాకు సమారా యిసపవారి వైని 18 వ తురుక్కు సేన గల తావునకు 1½ మైళ్ల దూరమున కేరును. శత్రువులు నిలచి ఎదిరింపక వెనకకు పోయిరని జనరలు మాకు గారు తంతివార్త నంపిరి.

కెనడా

కెనడానుండి ఆహారపదార్థముల నెగురుతిచేయుట

టూవా, ఏప్రిలు 17:—మిత్రమండలివారికి ఉచితముగ గోధుమలు, గోధుమపిండి, మొదలగువానిని పంపుటకు సంయుక్త రాష్ట్రములవారితో కెనడాకొంతనమువారు ఒడంబడికను జేసికొనిరి.

డెన్మార్కు

డెన్మార్కు రాజుగారు.

లండన్, ఏప్రిలు 16:—ఒక వారము కోజులలో డెన్మార్కు రాజు గారును యువ రాజుగారును ప్రాకుమాముకు వెళ్లెదరు. ఇప్పుడేదేశపు రాజైన నడవినచో గాని కేన్ కారణమున్నదని తలంపెదరు.

యుద్ధమును గురించి జర్మనులు ప్రశంసించుట.

లండన్, ఏప్రిలు 17:—జర్మనువాయుబాహుద్యము లుపునున్నవి. ఈ ఘోరభంగిరామును అరంభమైనది. మొదలు ఇంతవరకు జరిగిన యుద్ధములలో 6 వ తేదీనుండి జరుగుచున్న యుద్ధమే గొప్పయుద్ధము ఈ యుద్ధమందు జరుగు ఫింగియుద్ధము, మందుగనుల బెట్టుట మున్నగువి మృతాంతములు నిరుపమానములు నిన్నటి ఉదయము పరాసువారు సాఫి నుండి ప్రచేసినవరకు చాల స్వేచ్ఛములతో పోరిరి. మధ్యాహ్నముందు ఓయిసు-కాండి మార్షియ్ మధ్య శత్రువులే క్రొత్తవైద్యములను ప్రవేశపెట్టిరి. పార్షియముల నుండి శత్రువులు మా సేనలను ముట్టడించుచున్నారు. మా ఫింగి యుద్ధముచే శత్రుస్థానముల నన్నిటిని నిర్మూలము జేసితిమి. శత్రువు లెంతమాత్రము సంగ్రహించుకొనబాలరు. యుద్ధము ఒకేపంక్తిలో గాక కలుప్రకృతులను జరుగుచున్నది. ముందు రంగములందు వెనుకకు ముందుకు యుద్ధము జరుగుచున్నది. మా యుద్ధసామగ్రి పోయినను శత్రువుల ప్రాణముల బుచ్చుకొని మా వైద్యముల కే విధమయిన ఆహారము వాట్లకుండుగ ఇట్లు జేయుటకై యిట్లు జేసితిమి. ఇంతయు మా పిత్రాశ్రమరులగు యోధులమూలముగా సమకూడినది. పరాసువారి యత్నములు వ్యర్థము లైనవి. శత్రువులు చూచుచుకొని ప్రవేశించిన బోల్షె ఎల్లను యుద్ధము జరుగుచునే యున్నది. క్రొత్త యుద్ధములు జరుగునని హాడ ఉపసించుచున్నారు.

అవిరైపువద్దగ విషమయుద్ధము.

లండన్, ఏప్రిలు 17:—జర్మను వాయువాద్యలు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నవి. ఎయిసు యుద్ధమందు మా వైద్యము కాక పలనుభేదింపలేక ఆహారవస్తువుల పాలగుటచే పరాసువారు మరల మావై దండు విడిచులేదు. చాంపెనులో అవిరైపువద్ద ఉధియపక్షముల వారము అతి ఘోరముగ దివమంతయు యుద్ధముజేసితిమి. పూనే-ఆవిరయిపురువ్య యుద్ధము ముదురుటచే ఓయిసునుండి చాంపెను వరకు యుద్ధము వ్యాపించుచున్నది. రాబోవుగొప్పయుద్ధమందు మేము దిగ్విజయుల మగుగుమని మాకు సంపూర్ణమగు నమ్మకము గలదు.

శత్రువులు సన్నధు లగుట.

లండన్, ఏప్రిలు 18:—ఈ మహాయుద్ధమున 20 లక్షల మంది పోరిరి. దీనియందు పరాసు వారికి మహావిజయము కలుగుటవలన పరాసువారికి మహాదానందము కలిగినది. శత్రువులు చాలసన్నాహ మొనరించిరి. ఆప్రదేశము పన్నత మయ్యెయుండగ పరాసువారిన్ని స్థానములను పట్టుకొనుట చాల ప్రశంసనీయము. జర్మను యువరాజు సేన లోడుటయే గాక కిమ్ము వారికి కలుగు నాపద గూడ త్వరలో నివారణము కాగలదు. పరాసు వారు బ్రహ్మాంబు కొండను చేరి ఫిరంగుల నమర్చిరి. పట్టణముపై గుండ్లను వదలిరి. శత్రువులు చాల తీవ్రముగ పోరుచున్నారు. కాన యుద్ధము చాల కాలము జరుగు నట్లున్నదని విలేఖకుడు వ్రాసెను. ఆయుధ భరితమగు సెక్ గ్రామమును పరాసువారు ముట్టడించిరి. పదాతులు పీతధూమిని వశపరుచుకొన గోరి గాని పట్టణమును వదలిరి. కంధకములలో నున్న శత్రువైనికులు తమ్ము పరాసు సేనలు ముట్టడించెరిని ఎరుగనే ఎరుగరు 100 మైళ్ల ప్రాంతమున పోరు చిత్రముగ జరుగుచుండుటచే శత్రువులు తహ తహ పడుచున్నారు. సోముల్లో కంటెను సులభముగ శత్రుస్థానములు పరాసువారి స్వాధీన మయ్యెను.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజటు

ఎ. బలర్వర్త సి. ఎస్. ఇ. వి. సి. ఎస్ గారికి 6 మాసముల ఫ్లోరెలవును, హెచ్. ఎ. వాట్సుక్ వి. సి. ఎస్. గారికి 2 మాసముల ఫ్లోరెలవును అధికముగా నొసంగబడినవి. చిత్తూరులో అక్టోగు జిల్లామేజిస్ట్రేటుగానున్న ఖాక్ బహదరు సేతుమిరాలాచారూపి మరక్కయార్ ఉస్మాన్ సాహెబుగారికి స్వస్థానముతో అంగభాషను సాక్షుల వాక్కులములను వ్రాసికొనుట కధికార మియబడినది. చెన్నపురిలో గౌరవరాజధాని మేజిస్ట్రేటుగానున్న కె. లక్ష్మీనారాయణపెట్టి తాతా కురుత్తాల్వార్ పెట్టి గార్లు తమ పదవులను రాజీనామ యిచ్చినందున వారియధికారము తొలగింపబడినది. చెన్నపురి వద్దక సంఘమువారి తరఫున ఆర్థర్ జాక్ లీచ్ గారు చెన్నపురి కార్పొరేషను సభాసభ్యునిగా నియమింపబడిరి.

వినుకొండ రేంజిలో పాఠశాలల నవిశ్లేష్యులగా నున్న ఆర్. గంగధరశాస్త్రిగారు ఈచెరు సెలవులకు ముందు దినములు సెలవొసంగి వారి పనులను వినుకొండ ఎన్సెంటిక్ పాఠశాలల నూపరింపెండెంబు డి. సూర్యనారాయణగారు చూచుచుండునట్లు నిర్ణయింపబడినది.

చెన్నపురి విశ్వ నిద్యాలయము ఎ. బోస్ పేట్లో ఎమ్. వి. సి. ఇ. గారు తమ గుర్భ్యవ్యయమునకు రాజీనామాచెప్పిరని ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజటునందు ప్రకటించ బడినది.

THE GREAT WAR.

Anti-German Rioting in Brazil.

America's Entry: Notable Speeches in British Parliament.

GREAT INDUSTRIAL DISCONTENT IN GERMANY.

FRENCH OFFENSIVE: GREAT BATTLE OF AISNE IN PROGRESS.

French Unable to Break Through.

ADDRESS OF WELCOME TO IMPERIAL CONFERENCE DELEGATES.

MR. GANDHI SERVED WITH NOTICE TO QUIT CHAMPARAN IN BEHAR.

[REUTER'S AGENCY]

GREAT BRITAIN.

Intervention of U. S. A.

A Parliamentary Resolution.

LONDON, April 18.

The following resolution relating to the intervention of the United States will be moved on the 17th inst. it will be proposed by Mr. Lloyd George and seconded by Mr. Asquith in the House of Commons and moved by Lord Curzon and seconded by Lord Crewe in the House of Lords: "This House desires to express its profound appreciation of the action of the Government in joining the Allies, thus defending the high cause of freedom and the rights of humanity against the gravest menace by which they have ever been imperilled."

Entry of the United States.

Welcome from British Parliament.

LONDON, April 18.

The British Parliament's welcome to the new great ally the United States was given to-day when a resolution already cabled was moved by Mr. Bonar Law in the Commons in the absence of Mr. Lloyd George who is on the continent and by Lord Curzon in the Lords.

Mr. Bonar Law moving the resolution said not only Members of the House of Commons but all the people of the British Empire and the Allied countries welcomed the admission of the new ally with heartfelt sympathy not only the greatest event but as he hoped and believed as the turning point of the war. The New World had stepped in to redress the balance of the old. The United States possessed probably in greater degree than any other nation resources which in the long run were decisive in this war. The quality of her people had been shown nearly sixty years ago in the struggle which was essentially not dissimilar from the present. Since then Americans had shown resource, energy and adaptability in peace. The same qualities would be applied equally successfully to war. Since her entry into the war America had already shown her enemies they must beware of her and in spite of the fact that the path immediately ahead of us had never been more difficult. He hoped and believed that the long night of sorrow and anguish which has desolated the world was drawing to a close (cheers) he welcomed the admission of America also because it morally justified our own action (cheers). America like Britain had entered into the war because she could do no other. The entry of America was a fitting pendant to the revolution which brought Russia into the circle of freed nations. He had read with deep admiration and profound agreement the speech worthy of Lincoln in which President Wilson announced the entry of America (Cheers) A German newspaper the other day had declared that America was going to war for nothing. From the German point of view that was true. America like the British Empire was not animated by love of conquest, greed of territory or selfish ends. The aims and ideals which President Wilson had so nobly expressed were ours and like us Americans found that fighting was the only method of securing these aims. [Cheers].

Mr. Asquith doubted whether even the new world realised the full significance of the steps taken by the United States.

"I do not use language of flattery or exaggeration when I say that it is one of the most disinterested acts in history." (Cheers) Mr. Asquith proceeded to show that the war was not doing appreciable harm to the United States nor was the American's independence of liberty directly imperilled. She did not want territory. What then had brought her in was nothing but the constraining force of conscience and humanity growing in comparative authority month by month with the gradual unfolding of the real character of the aims of Germany. (Cheers.)

America Can't Stand Aloof.

LONDON, April 18.

America saw the whole future of civilised, Government and intercourse, particularly the fortunes of and faith in Democracy imperilled. In such a situation aloofness was not only a blunder but a crime. To stand aside with topped ears, folded arms, and averted gaze when you have power to intervene is to become not a mere spectator but an accomplice. (Cheers). But none of us fear how America would finally decide. (Cheers).

Mr. Dillon, on behalf of Nationalists joined very heartily in welcoming the United States. He ventured to prophesy that the battle roll of the United States would contain a greater proportion of men of Irish blood, than of other races of America (cheers). The presence of America at the peace conference would be a sign of hope and an assurance of Liberty.

Mr. Wardle on behalf of the labour members said that if the entry of America should result in the establishment of a league of nations charged to keep the world's peace none of the sacrifices which had been made and would be made, would be too great.

Lords Pass the Resolution.

The House of Lords unanimously passed the resolution welcoming the entry of America.

Resolution Adopted.

The House of Commons, this afternoon, unanimously adopted amid cheers, resolution expressing profound appreciation of the United States intervention in war.

Replying to a question in the Commons Lord Robert Cecil stated that America had not formally adhered to the Allies' agreement not to make a separate peace. Sir Alfred Mond stated that the stars and stripes would be flown alongside the Union Jack on all government buildings on Friday America's day. He also announced that the British and American Governments were jointly considering the question of the construction of aircraft.

Life of Parliament.

Prolongation Bill Discussed.

LONDON, April 18.

In the House of Commons Mr. Bonar Law moving the second reading of the Bill prolonging the life of Parliament until November 30th said "it would be a misfortune if an election were forced at present when we were in a critical phase of the war and our troops were engaged in the greatest operation since the war began and in which they were successful beyond his expectation".

Mr. Asquith thought that an election at present would not be a trustworthy indication of the feeling of the country.

Mr. Dillon moved the rejection of the Bill as a protest against the new settlement of the Irish question.

Government's Irish Policy.

Mr. Bonar Law replying to the complaint that the Government had not indicated its intentions regarding Ireland said he hoped that early next week it would be possible to indicate the Government's policy. The Government was devoting earnest attention to the problem. Mr. Bonar Law referred to the prevailing atmosphere of goodwill and said there was no need absolutely to despair of arriving at some solution.

He added that he hoped that the House which saw the beginning of the war would also see the end.

The Bill was read a second time by 286 votes to 52 the minority was composed wholly of Nationalists.

Imperial War Conference.

Great Reception to Delegates.

LONDON, April 18.

A Reception was held this afternoon at the Imperial Institute in honour of the Dominion and Indian representatives attending the War Conference. It was organised by the British Imperial League, the British Empire Club and other bodies. There were 2,500 guests, including Sir Richard Borden, Mr. and Mrs. Massey, Sir Joseph Ward, General Smuts, Sir Edward and Lady Morris, the Maharajah of Bikanir, Mr. Chamberlain, Sir James Meston, Sir S. P. Sinha, the High Commissioners, Agents-General, Mr. and Mrs. Harcourt, Lord Milner, Sir Edward and Lady Carson, Lord and Lady Selbourne, and Sir George Reid. The hostess was the Dowager Countess of Jersey.

Mr. Lloyd George sent a message regretting his inability to attend.

Address of Welcome.

In their address of welcome the organisers said: "Many a battlefield has proved to the world that in fighting and in death the sons of the Empire are not divided. Your presence in London at the critical time as statesmen and imperial advisers equally proves how undivided are the counsels of the Empire."

TELEGRAMS.

Extension of Shipbuilding.

LONDON, April 18.

The Press Bureau says:—The Shipping Controller invites information of any projects to establish new ship-building yards. He also seeks to expedite the construction of marine engines.

King Reviews Australians.

Is Delighted with their Appearance

LONDON, April 18.

The King reviewed the Australians on Salisbury Plain to-day where he was welcomed by a distinguished company including the High Commissioner, Agents-General American Attache and General Turner, Commanding the Canadians. His Majesty minutely inspected the lines; then the troops marched past eliciting hearty cheers from hundreds of spectators on the hillside. The troops were under the command of General Newton Moore. His Majesty said he was more than delighted with the troops and all he had seen. Before leaving he decorated a number of Australian officers and men including Captain Moore, the Gallipoli hero who captured two machineguns and killed five Turks singlehanded. The King in a message to General Newton Moore at the conclusion of the review expressed satisfaction with the appearance of his fine body of men and said, "I know you will acquit yourselves with credit when you reinforce the splendid Australian divisions at the front."

AMERICA.

Germ. n Submarine Off U. S. A.

American Destroyer Fired on.

LONDON, April 18.

WASHINGTON.—A German submarine fired on an American destroyer a hundred miles south of New York. Thus the German submarine blockade of American ports has begun.

WASHINGTON.—In connection with the German submarine attack on a United States destroyer, the Navy Department announces that the destroyer sighted the submarine running submerged. The latter fired a torpedo which missed the destroyer by thirty yards and then disappeared. This is Germany's first recognition of the existence of a state of war, though it was reported last week that Germany was about to declare a prohibited area including Boston, New York, Charleston, Savannah, Delaware Capes and Chesapeake Bay.

War Revenue Bill Passed.

LONDON, April 18.

WASHINGTON.—The Senate has unanimously agreed to the Seven-billion-dollars Revenue Bill, including amendments which will necessitate a conference between the two Houses before the President can sign the measure.

America Prepared.

To Give Any Help to Russia.

LONDON, April 18.

WASHINGTON.—The Government is only awaiting definite word from Russia regarding its needs whereupon it will give every needed assistance, financial and otherwise. The feeling is that the United States should go to almost any length to assist and strengthen the new democratic regime and make its resistance to Germany more effective.

BRAZIL.

Anti-German Rioting in Brazil.

LONDON, April 18.

RIO DE JANEIRO.—A crowd at Porto Alegre (Rio Grande do Sul) attacked and damaged two hundred and seventy German houses and set fire to a German Club, an hotel and a large store. The Police were powerless. The fire spread to the houses of the Brazilians. The riot was provoked by the Germans in the hotel opening a fusillade on a passing tramcar the occupants of which were cheering the Allies. The mob entered the house of a German and found a cooking plant. The occupier was arrested. The whole garrison of the State has been called out to prevent the spread of disorders.

Anti-German Rioting.

LONDON, April 18.

RIO DE JANEIRO.—Anti-German rioting appears to be spreading. It has now reached Rio Claro in the state of Sao Paulo and the Germans in Parana are becoming alarmed and are flocking into Santa Catharina which is a German stronghold.

GERMANY.

Great Industrial Discontent.

Huge Strikes in Berlin.

LONDON, April 18.

For some days past news has been arriving of grave industrial discontent in Germany and a great strike of metal and wood workers and transport employees broke out during the week-end in Berlin—the first serious labour trouble since the strike of munition workers after the conviction of Herr Lecknecht. Well over a hundred thousand men are out. The strike is apparently due to a reduction in the bread ration. No disturbances have broken out. The men either have not appeared at work at all or left after breakfast. Some munition workers also struck. The papers gloss the matter over declaring that the work of some munition factories is being carried on by almost all hands. There have

TELEGRAMS.

been street gatherings and street processions and pacifist leaflets have been distributed. A procession of strikers in Greater Berlin endeavoured to penetrate part of the city but found access barred by police, though some bodies succeeded in entering the interior of the city. The Trades Union leaders are doing their utmost to pacify the men haranguing them and describing the negotiations with the Government on the food question. As a result the movement has been kept within bounds in Berlin, but is probably more serious in other labour centres such as Chemnitz from which no reports have yet been received. A significant telegram was allowed to leave Germany last evening stating that in the great majority of works which were idle the previous day, work was resumed yesterday. A German wireless last night airily remarked that only 125,000 had struck. The situation is not rendered easier by the statement issued by the German Agricultural Society that severe winter and protracted frosts have considerably damaged winter wheat. Farmers are urged to sow all the possible summer wheat especially as barely is very scarce.

Central Powers and Peace.

Seeking Links with Russian Pacifists.

LONDON, April 18. It is apparent from various indications in the German papers that the peace movement is being followed with the closest interest. The *comings and goings* of Socialists of different countries in Scandinavian cities demonstrate, in spite of numerous denials and of the German affectation of indifference, that Germany and Austria are equally anxious to establish a bridge for communicating with Russian pacifists. The latest suggestion from German publicists is that they must not arouse the suspicions of the Russians by over-eagerness, but must leave them time to reflect where their real interests lie, namely, in friendship with their neighbour Germany.

The Fireeater's Advice.

LONDON, April 18. AMSTERDAM.—Writing in the *"Deutsche Tageszeitung"*, Count Reventlow warns the Kaiser not to heed the appeals now appearing in many German newspapers to renounce territorial expansion without German victory. He says, German monarchy would soon cease to exist.

Wanted Peace.

LONDON, April 18. AMSTERDAM.—"Vorwaerts" declares that Berlin strikers, who has resumed work, want more bread, political reforms and especially peace. It urges Government to act accordingly.

AUSTRIA.

Two Austrian Ministers Resign.

LONDON, April 18. A telegram from Vienna indicates that acute political trouble continues. Two more Ministers have resigned. It is believed they have done so because they regard the convocation of the Reichsrath next month as highly inopportune fearing that Russian Revolution will stimulate demands for reforms.

DENMARK.

The King of Denmark, to Visit Sweden.

LONDON, April 18. Every movement of a crowned head is regarded nowadays as possessing some significance. The King of Denmark and the Crown Prince are going to Stockholm, a week hence.

EGYPT.

British Success Continued. Its Effect in Egypt.

ALLAHABAD, April 18. The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—The continued success of our troops in Mesopotamia is still the topic of conversation in Egyptian circles and the admirable proclamation issued by Lieutenant-General Maude has had the happiest of impressions. As an instance of the effect it has had, I may mention, that as soon as the details were received here the head of the Mesopotamian Rayak (a section of students) at the Al-Azhar University, proceeded to the Residency in order to congratulate the High Commissioner and present his thanks through him to the British Government. An enormous number of Egyptian students have also called there and signed their names in a book with the same object.

SUBMARINISM.

Small Submarine Toll.

LONDON, April 18. The Admiralty announces that, arrivals during the week numbered 2379 and sailings 2331. Nineteen vessels over sixteen hundred tons were sunk and nine under sixteen hundred. Fifteen were unsuccessfully attacked. Twelve fishing boats were sunk.

The Italian Figures.

Italian naval communique says:—During the week ending 15th, 451 ships arrived in Italy and 419 left. Five Italian ships, under 3500 tons, were sunk and two sailing ships under 150 tons.

CANADA.

Canadian Food Exports.

LONDON, April 18. OTTAWA.—The Government has placed on the free list wheat, wheat flour, and semolina in accordance with a reciprocal agreement with the United States to send provisions to the Allies.

Food Prices. Increases Compared.

LONDON, April 17. Food prices in Canada have increased forty per cent, in the United States twenty-five per cent, in Italy seventy per cent, and in Vienna 171 per cent, since July 1914.

1,25,000 Canadians in France.

Sir Robert Borden stated to-day that there were at present 1,25,000 Canadians in France.

EAST AFRICA.

East African Campaign.

General Smuts' Final Despatch.

LONDON, April 18. The London "Gazette" publishes a despatch from General Smuts, detailing the operations in German East Africa from October 28th 1916 to January 20th 1917; when, he relinquished command. After mentioning the evacuation of 12,000 white troops at the end of 1916, owing to the prevalence of malaria and dysentery and their replacement by native troops, he emphasises that, success hitherto achieved in the most trying and the most exacting campaign has been mainly due to the unremitting efforts and resolute endurance of all ranks. He pays high tribute to the work of the Navy and the ready and effective assistance of the Governments of India, South Africa, British East Africa, Uganda and Zanzibar. General Smuts details the services of the Indian Government, including the keeping up of the flow of reinforcements and providing the entire food supply for the Indian troops, besides flour and certain stores for British troops and also large quantities of other supplies. He mentions that, Indian ration was exceptionally good. General Smuts states that, the Government of South Africa has maintained steady flow of reinforcements and supplied enormous numbers of coloured labourers, many thousands of horses, mules, and donkeys, hundreds of motorcars and waggons and large quantities of foodstuffs and other supplies. All demands were executed most carefully and promptly. He also gratefully acknowledges the help of British, South African and Indian Red Cross Societies and of South African Gifts Committees.

BRITISH FRONT.

THE LURE OF MONCHY.

Germans Still Attacking.

Despite Appalling Losses.

LONDON, April 18. Reuter's correspondent at Headquarters wires that when the Germans make up their minds to cease attacking Monchy-le-Preux their casualties will amount to an appalling total. The lure is still strong upon them in spite of costly failures. Prisoners state that, if the attack in which they were captured was unsuccessful, other attempts would be made. We have no need to complain of the enemy continuing to give us opportunities to punish him heavily. The most determined German effort to retake the key position was made on the 14th instant at Boeux lying on the north bank of the Scarpe River two miles from Monchy. It harassed many German batteries able to sweep the intervening valley.

The country is very favourable for open fighting and affords good cover for the concentration of troops. Sart Wood lies north-east, and Vert Wood south-east, at no great distance. We lay along this ground on the 14th with other forces northward of Monchy preparing a nut-cracker advance. The Huns could not have timed their effort to retake the village more opportunely. At the very moment that we were ready to advance the Germans were missing in two woods and a hot bombardment broke out. The enemy advance from the south was beaten back before 150 yards of our position. The Huns advancing from Vert and Sart Woods were caught by our bombardment. The shells tore through their ranks devastating them. We subsequently learnt that they were picked troops. They gained our front trenches before the village after fierce hand-to-hand fighting. The British were ordered to allow the Boches to enter the long narrow trench as thickly as they pleased, then they were engulfed in a terrible manner. They withered and died in disorder. The enemy lost 2,500 killed, alone. One officer claims to have shot forty Germans before the latter bolted.

German Claim Exposed.

More About the Great Defeat.

LONDON, April 18. Reuter's correspondent with the British Headquarters referring to the capture of 22 guns at Lagnicourt claimed in a German wireless message on the 16th April says:—The German communiques shame the most florid efforts of the Bagdad mendicant. The advanced German wave admittedly feached a number of our guns which had been punishing them and began placing dynamite in the breechlocks, but owing to the swiftness of our counter-attacks only four eighteen-pounders and one light howitzer were disabled. Then the Germans were driven back to their own wire where they were simply mown down. Not a single gun was removed from the spot where it stood previous to the German attack.

LONDON, April 18. F. M. Haig this afternoon reports:—We have made progress eastwards and southeastward of Epehy and have captured the villages of Villers and Guislain. We have improved our position in the neighbourhood of Lagnicourt. It is raining.

British Nearing Le Catelet

Further Ground Gained.

LONDON, April 18. A British communique says:—We further progressed north of Gouzeaucourt near Havrecourt Wood. Encounters occurred throughout the day westward and north-westward of Lens, where we continue to press the enemy. Hostile attempts to drive back our advanced cops failed.

There was much useful aeroplane work on Monday in spite of exceedingly unfavourable weather. Three German machines were driven down damaged; in most cases the enemy avoided combat. Five of ours are missing.

227 German Guns Taken Since April 9th.

LONDON, April 18. Reuter's correspondent at headquarters wires that the British have captured 227 guns since April 9th. The weather continues most adverse the oldest soldier can recall. Nevertheless since yesterday we have advanced between Gouzeaucourt and Villers and have also pushed south of Lagnicourt, the tower of which we have retaken.

FRENCH FRONT.

French Offensive Extended.

Strongly Fortified Positions Taken.

Auberive Village and Many Prisoners Captured.

LONDON, April 18. A French communique says:—We extended our action east of Rheims and attacked the German lines between Brunay and the St. Hilaire, St. Souplet Road. Notwithstanding violent squalls of rain and snow our troops advanced with irresistible ardour and carried on a front of fifteen kilometres, in spite of the enemy's resistance, the whole of the first German position. Our troops pushing beyond the position south of Moronvillers brilliantly conquered, for an extent of eleven kilometres, a line of solidly organised heights from Mount Carnillet to the east of Vaudesvicoourt. Further east spirited action resulted in our capturing the village of Auberive and a powerfully fortified salient formed by the German line around the village on a front of three kilometres. Enemy counter-attacks in the direction of Mount Carnillet were shattered. We took over about 2,500 prisoners here. Between Soissons and Rheims we resumed our destructive fire on the German organisations and destroyed works where small enemy parties were still resisting. We repulsed in the afternoon by fire and bayonet a strong counter-attack in the region of the Hurlerbis Farm. A violent attempt in the sector of Courcy occupied by the Russians also failed. During the 16th, in the battle between Soissons and Rheims our troops broke up very important German forces, which expecting attack had brought up nineteen divisions. Prisoners state that orders were given to hold out at any cost on the first position which had been deepened. The enemy suffered heavy losses in the battle and also on the proceeding days. On the eve of the attack an enemy division engaged during relief in the sector of a neighbouring division lost a large part of its effectives through the violence of our artillery fire. The number of unwounded prisoners taken between Soissons and Rheims is now eleven thousand.

Obstinate Defence no Longer Possible.

LONDON, April 18. A wireless German communique says:—One of the greatest battles of the mighty war, therefore, in the world's history has been progressing in the Aisne since the 14th instant. Artillery firing and mine-throwing have been unprecedented in duration, mass, and intensity. Yesterday morning the French in deep column attacked from Soupir to Betheny. During the afternoon they threw in fresh masses carrying out lateral attacks between the Oise and Condé-sur-Aisne. The artillery firing continued to-day revealing positions and rendering an obstinate defence no longer possible. Fighting was no longer against a line but a deep irregular fortified zone. The battle swayed backwards and forwards around the foremost positions, our object being, even if war material were lost, to spare the lives of our forces and inflict losses on the enemy. This was achieved, thanks to our heroes. The French attempt to break through failed. Where the enemy penetrated fighting continues and fresh attacks are expected. Fighting between Brunay and Auberive developed, the battle line therefore extending from the Oise into Champagne. We have entire confidence in the coming heavy fighting.

Germans Avoid Mentioning Loss.

A wireless German official message says:—After their failure with heavy losses to break through our lines on the Aisne the French did not renew their attacks. There was bitter fighting throughout the day on both sides of Auberive in Champagne.

Enemy Prepared, but Heavily Defeated.

Wonderful Extent of French Gains.

LONDON, April 18. The extension of the French attack to Champagne recorded in last night's communique illustrates a fresh new tactical method already practised by the British at Arras, namely constant enlargement of the front as the attack progresses with great strength on the wings, so that when the objective is reached there is no danger of salients inviting out-flanking movements. This method enables better contact to be kept among the troops and facilitates artillery fire. The initial French successes in the greatest battle hitherto in which it is estimated that two million men are engaged have cheered Paris more than anything since the beginning of the war and have depressed the Germans in a corresponding measure. This is evidenced by the remarkable wording of their communique which is obviously preparing Germany for bad news. The enormous weight of the guns and the number of men collected by Hindenburg and the desperation of the German resistance show that the enemy was thoroughly prepared for the great French offensive and as the country north of the Aisne especially the Craonne plateau is most difficult, being full of hills, woods and deep ravines, the extent of the French gains so early in the battle is most wonderful. Not only has the Crown Prince been heavily defeated but the advance of the French towards the east promises to restore Rheims to its martyrdom, the latest phases of which have been most cruel. The French are already at the foot of the Brunaut ridge where the guns are posted which late prisoners stated the city.

TELEGRAMS.

The Encirclement of a Village.

Reuter's correspondent at the French headquarters wires that the enemy is resisting and counter-attacking with the greatest determination and there is every indication that the battle will be long and bitter and will continue until a decision is reached. The correspondent watched the encirclement of one very powerfully organised village which was a network of caves and cellars defended with machine-guns protected frontally by fortified quarters and a fire-swept valley. The whole was impregnable against a frontal attack. The rapidity of the fire of the seventy-fives preceding the attack was so amazing that the batteries were belching scores of shells per minute for several minutes continuously. The infantry did not attempt to take the village which they encircled as their objective was the plateau beyond. The terrible artillery and machine-gun fire and all kinds of pitfalls failed to check the assailants, who, an hour after the attack, were on the horizon all round the village, the defenders of which could be seen popping their heads from their underground fastnesses trying to gather how the battle was going, obviously unaware that they had been surrounded. The British and French offensives are keeping step admirably. The pressure on one hundred miles of the enemy front has been shifted daily most skillfully, so that the Boches are at their wits' end to know where to send their reserves. The enemy positions are falling more easily than did the Somme fortresses.

LONDON, April 18.

The French Communique says:—In the region south of St. Quentin, there has been very great mutual artillery activity. South of Oise and east of Lower Cruchy forest there have been numerous patrol engagements. Between Soissons and Auberive we carried out, during night, operations of detail securing us considerable advantages. To the west a brilliant action gave us the village of Chavonne and complete possession of Chivy. North-east of those places we carried whole ground, as far as approaches to Braye-en-Laonnais, into which our patrols penetrated taking 250 prisoners. In sector of Ville Aux Bois, which we captured, we have taken several fortified works also in woods east of there taking four hundred prisoners. In Champagne, counter-attacks against our positions on both sides of Mont Cornillet, were stopped short by our fire, resulting in bloody enemy losses. Artillery duel was violent over great part of attacking front. Enemy had withdrawn his heavy and field artillery to rear, nevertheless we captured twelve guns including three heavy guns considerable quantity of machine guns and numerous trench engines. We have taken 14,000 prisoners since 16th.

MESOPOTAMIA.

British Advance on Tigris. Turks Avoid Action.

LONDON, April 18.

A Mesopotamia communique says:—General Maude telegraphing yesterday reports that the troops made a night march advance on the right bank of the Tigris to within one-and-a-half miles of the position occupied by the Eighteenth Turkish Army Corps covering Istabulat Station on the Bagdad-Samara railway. The enemy fell back without offering opposition.

Indian Telegrams.

From our own Correspondents.

[BY WIRE.]

CALCUTTA.

The Indian War Loan.

CALCUTTA, April 18.

Applications for the War Loan now amount to Rs. 13,15,13,600. The details are as under:—

	Rs.	As.	Ps.
Bombay	5,52,64,000	0	0
Bengal	4,36,04,900	0	0
The Punjab	97,77,900	0	0
The United Provinces	88,12,100	0	0
Burma	45,30,000	0	0
Madras	35,08,600	0	0
Minor Administrations	31,27,300	0	0
The Central Provinces	19,69,000	0	0
Bihar and Orissa	12,66,600	0	0
Assam	2,52,200	0	0

Political Dacoits in Bengal.

Loss of Rs. 25,000 Involved.

CALCUTTA, April 18.

Two daring political dacoits are reported to have been committed simultaneously on Sunday night in the houses of Messrs. Ramaraghava Ghose and Gobinda Ghose, land-owners and jute merchants of Jannagram village in Rajshahi District. It is stated that the gang was composed of some 40 'bhadralog' youths, armed with guns and revolvers. They wore masks and carried leather bags. The ringleaders had bugles with which they sounded orders. The darwans (watchmen) were overpowered and the guns were seized by the dacoits before they could be used. The owners of the houses were forced to deliver the keys of the iron safes on pain of death. It is reported that the dacoits carried away in cash and jewellery Rs. 25,000.

BOMBAY.

Poona City Municipality. Resolution on Self-Government.

POONA, April 18.

The Poona City Municipality has passed a resolution placing on record its deliberate opinion that all the members of all local self-governing bodies should henceforth be elected by the people. It was resolved to communicate the resolution to the Viceroy for necessary action. A sub-committee has also been appointed to draw up a representation for submission to the Government of Bombay with a view to request them to grant the Municipality the privilege of having all its members selected by the people.

BIHAR.

MR. GANDHI SERVED WITH NOTICE Planters and Tenants in N. Behar. Investigation of Relations Interrupted.

BANKIPORE, April 18.

News has been received here from Motihari, the headquarters of the district of Champaran in North Behar, that Mr. M. K. Gandhi, who has gone there on a mission to investigate into the relations between the planters and their tenants, has been served with a notice under section 141 of the C.P. Code by the District Magistrate to leave the district and that Mr. Gandhi has refused to obey these orders until last night. There was no summons issued against him until this morning. Mr. H. S. L. Polak came here last night on being informed by Mr. Gandhi of what was happening and, after consultation with Mr. Hasan Imam with whom he stayed, he left for Motihari with the Hon'ble Mr. M. Haque and others. It is stated here that prior to proceeding to Motihari Mr. Gandhi went to Muzzaffarpore and there met the Commissioner of the Division, the Collector and the Secretary of the Planters' Association and informed them of his intention to investigate the question of the relations between the planters and the tenants on the spot. It is alleged that at the conference Mr. Gandhi was asked not to proceed with the inquiry by the Commissioner, who is reported to have said that the Government were themselves inquiring into it. To this Mr. Gandhi is reported to have replied—"You help me and I will help you." After this he proceeded to Motihari and, while he was interviewing some villagers, he was sent for and the notice was served upon him.

The local pleaders here offered to defend Mr. Gandhi, but he has replied that he did not wish to be defended.

BANKIPORE, April 18.

News received from Kotihari this evening states Mr. Gandhi appeared before the Magistrate to-day to answer the charge of disobeying the notice under Section 141 of the Criminal Procedure Code. The terms of this notice are not known here. Mr. Gandhi pleaded guilty and the Magistrate postponed passing orders. Mr. Gandhi has agreed not to go to villages until Saturday pending Government orders.

MYSORE.

Mysore Finances.

BANGALORE, April 18.

The financial statement and detailed budget estimates of the Mysore Government for 1917-18, which will be presented before the Representative Assembly next week, has been published. Among other things a sum of Rs. 20 lakhs has been provided in the budget for the starting of wood-distillation and iron-smelting in Shimoga. The total revenue is estimated at Rs. 3,54,17,000 against the revised budget of Rs. 2,97,45,000 of 1916-17 and the total expenditure is Rs. 3,03,84,000 against Rs. 2,94,44,000. The details of the new scheme of financial settlement which has been devised and adopted for the next three years are mentioned in the statement. The scheme provides for a large reserve of five lakhs in lieu of two lakhs per annum for meeting the extra expenditure and the loss of revenue which will devolve on the State, should it have the misfortune to be visited by famine. Provision has also been made for special reserves which are absolutely necessary to secure financial stability, namely:—(1) A reserve of 9 lakhs per annum to meet the interest on capital expenditure during the construction of works and losses inevitable during the first few years after their construction; (2) a sinking fund payment of two lakhs per annum on the capital expenditure met from borrowed funds; (3) a reserve 5 lakhs for meeting part of the capital expenditure on irrigations which usually take a longer time to yield their full return than railways and industrial works; and (4) a reserve of 3½ lakhs per annum to meet the special charges which, though not recurring annually, has to be incurred at periodical intervals.

Brief Telegrams.

The export of rice from any port in Burma to Calcutta is prohibited.

Mr. A. R. Cox, District Magistrate, Civil and Military Station, Bangalore to-day framed charges against four Mahomeds for causing hurt to Private Jones of the Military Police on the 19th of last month and for being members of an unlawful assembly. All the accused pleaded not guilty and the case was adjourned to the 25th instant for defence evidence.

An ordinance is under issue taking over power to increase the sterling investment of the paper Currency Reserve by an additional £8 millions (Rs. 12 crores). This further investment will be confined as on recent similar occasions to British Treasury Bills. The investing powers previously conferred have now been practically exhausted and it is considered desirable as a measure of precaution and particularly with the object of obviating the premature withdrawal of loan funds from the Presidency Banks, to take additional powers. It will be understood that this measure does not imply any early possibility of relaxing the existing restrictions on the sale of Council drafts.

The Hon'ble Sir William Vincent will assume Home Membership on Saturday the 31st.

There is no truth in the report that the Port of Bhatkal will shortly be handed over to the Mysore Durbar for development as an outlet for Mysore trade.

Vazir Bhasria Fuddoo, Agent in Karachi of H. H. the Aga Khan, has promised to the Collector of Karachi to invest Rs. 1,25,000 in war bonds.

In the temporary vacancy which resulted from the appointment of Mr. A. R. Anderson to the Munitions Board Mr. G. C. Godfrey, Agent, Bengal Nagpur Railway, will take up his duties as Junior Member Railway Board.

It is notified that the jute control scheme will be extended to Liberia from 1st May, 1917. On and after that date exports will be permitted only to firms approved by the Secretary of State and all shipments should be made to the Port of Monrovia consigned to the acting British Consul-General for delivery to approved recipients.

At the conference on emigration to be held in London in May next the India Office will be represented by the Parliamentary Under Secretary of State, one India Office official and the following officers from India:—Sir James Meeson, K. C. S. I., Sir S. P. Sinha Kt., Lieutenant Colonel W. M. Kennedy, I. E. I. A., and Mr. M. E. Majoribanks, I. C. S. The two last named gentlemen will attend the conference as having expert knowledge of the conditions of recruitment of labour.

Mr. Foster, Sessions Judge of Gaya, is engaged in hearing a case in which Nitharan Charan Chatterji, Superintendent of the office of Inspector General of Hospitals, Bihar and Orissa, stands charged with taking illegal gratification. He was committed to the Sessions at Ranchi and the case has been transferred to Gaya. It is alleged that the accused had a hand in postings, transfers etc. of Sub-Assistant Surgeons and others and that he used to take illegal gratification.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

LONDON, April 18.

This evening's British communique says:—We gained ground during night on left bank of Scarpe, eastward of Fampoux and captured this morning further portion of front line system, south eastward of Loos. Our aeroplanes last night obtained hits on an enemy train, two columns of mechanical transport, and a transport park. Great damage was done in each case.

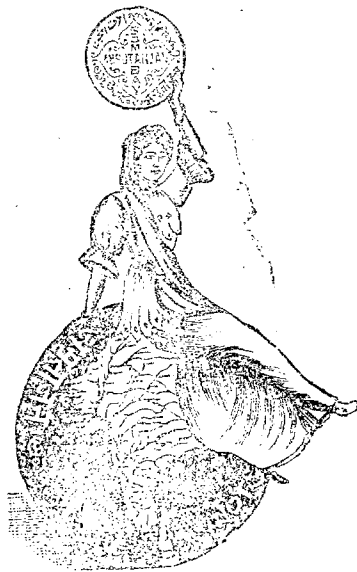
The Press Bureau states that, under Lord Devonports order light pastries, muffins, crumpets, tea-cakes and ornamental cakes are prohibited. Buns and scones must contain only fifty per cent of wheaten flour and cakes thirty per cent. Cakes and buns will be allowed fifteen per cent of sugar and buns ten per cent. Scones must be made without sugar.

PETROGRAD—In connection with opening of "Great Liberty Loan," Government has issued an appeal pointing out that enemy's aim is to restore the old regime, therefore it is Russia's duty to subscribe to loan and so ensure victory and safeguard the new liberty.

It is reported from Jassy that Germans have burnt Braila and Focsoni. Rumanian military authorities consider this to be symptomatic of an early German withdrawal.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.
LARGEST SALE IN INDIA.

SEDATIVE.

It is tested and tried by thousands of sufferers from pains and aches. No other medicine has such a wonderfully healing and soothing virtue like AMRUTANJAN. Always ready for use as a Sprain-soother.

Price At 8 Per Bottle.

AMRUTANJAN DEPOT,
Bombay & Madras.

జాబులు

I

గుంటూరు మండల సభ.

అధ్యక్షుని యెన్నిక.

అయ్యా,

గుంటూరు మండలసభ మేమాసంతోషమున రేపల్లెలో జరుగును. ఆ సభకు అధ్యక్షుని యెన్నికను విషయములో జిల్లాసంఘమువారు అధ్యక్షుని ఎన్నికన వలసినదని తాలూకా సంఘములకు తెలిపినట్లు వినుచున్నాను.

ఇతర మండలములవారందఱు తమకు సమర్థులనిపించిన యేమండల వాసునైనను అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనుచున్నారు. కాని మావారు నూతనపుంత ద్రోక్తవలెనను తలంపుతో సభాధ్యక్షుడు జిల్లావాసియై యుండవలెనని యొక నిబంధనను జేసికొని యున్నారు. ఈ నియమమువలన నెంత ప్రయోజనము వుదో దురూహ్యము. మన జిల్లావారిని యితర జిల్లాలవారు గౌరవింపటకు ఆవకాశములు గలుగలేదనియో లేక స్వయం డల వాసియైన మండల కష్టసుఖములను బాగుగ గుర్తెరింగి యుండు నని యోని య ము ను జేసికొని యుండురు. మొదట సందియమే యైనచో మన ఆసక్తము, స్వలాభాపేక్షయు గనబడుచున్నది. మనవద్ద సమర్థతయున్న మన మును గౌరవాల్లలమే యగుదురు. అందులకై మన నాయకులు, విద్యార్థులు పోషకారచింత గల్గి స్వాధ్యాయగులై జేకాగాధనదిక్షను బూని సత్కర్మలాది సుగుణరాజములను స్వీయ జీవితమునందు గనబర్చుచు ప్రజల మన్ననలకు పాత్రులు కావలసియున్నది.

రెండవ సందియమైనచో మన కష్టసుఖములను దెలిసినవారై యుండుట ఎంత ఆకర్షకము, మనము పరమండలముల మంచి చెడుగులను గ్రహించుటవలన మన కష్టనిష్ఠురములను పరమండల నాయకులకు విన్న విందుటవలనను యెక్కువ లాభముండునని గూడ తలంపవలసియున్నది. దీని వలన మండల మండలముల కన్యోన్యమైత్రి పొసగుటకు ఆవకాశము లుండగలవు. మనము మనవారిని గౌరవింపకొనుట కన్న యితరులచే మనవారు గౌరవింపబడుటలో గొప్ప యున్నదని తలచెదను. మండలవిషయములను చర్చించుటలో యొక్కంత శ్రద్ధతీసికొన్న ప్రతివానికి నవి హృద్గతము కాగలవు.

ఇట్టి పరిస్థితులలో గుంటూరు మండల సంఘమువారు తమ కఠిననియమములను సవరించుకొనుట సమంజసమని విన్నవించుచున్నారు. తమకు పూర్తిగా నా నియమములను సవరించుకొనుట కిచ్చలేనిచో నొక సంవత్సరము స్వయండలము వారిని రెండవ సం॥ పరమండలమువారిని అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొను నట్లు యేర్పాటు చేసికొనుట న్యాయము.

మన మండలములో గౌరవాల్లలైన వారు వెక్కిరిస్తున్న ప్రస్తుతము కొందఱిని క్రింద సుదహరించు చున్నాను న్యాయపతి హనుమంతరావుగారు, చోరగుడి వేంకటాద్రి బి. ఏ. గారు, భీమరాజు లక్ష్మీనారాయణ గారు శనగపల్లి రామస్వామి గుప్తగారు. గుంటూరు, ఏప్రిల్ 9 తేది. గుంటూరు పురవాసి.

II

జమాబంది ఆఫీసరు.

మెరక మార్పిడులు.

అయ్యా,

11-వ తేదీ సాయంత్రము బందరుతాలూకా నందమూరు గ్రామమున జరిగిన జమాబంది సందర్భమునందు ఆప్రాంతముల రయతులు సుమారు 300 మంది బందరు హెడ్ క్వార్టరు డిప్టీ కలెక్టరు యజ్ఞరామయ్యగారి అనుజ్ఞచే పెద్దసభ చేరిరి.

రయతు లందఱు జమాబంది సమయములో తమకున్న కష్టములు చెప్పుకొనుటకు తరుణము గాన చెప్ప కొనవచ్చుననియు, ఆ సంగతులను దొరతనము వారికి తెలియబరచిన తర్వాత వారలోపాయముల నారముటకు వీలుండు ననియు, దయతో వారు నెలవచ్చిరి.

రయతులు చాలామంది మాటలాడుట కవకాశ మిచ్చిరి. మెరక మార్పిడులవలన తమకు కలిగిన కష్టములను, పెట్టుబడి దారులు తమకు చేయుచున్న అల్లులను, భూములయొక్క గౌరవము తగ్గిపోవుటను, తమ జీవనభంగమును, విచారముతో రయతులు మనవి చేసికొనిరి.

కొందఱు నావారు రయతులు కష్టముల నెంటు నీరుపెట్టుచు భూమిపైన సాగిలబడి కోదనము చేయుట జూడ సభ్యులందఱును విచార మందిరి.

ఆ సందర్భమున డిప్టీ కలెక్టరు వారు రయతుల నుద్దేశించి ఇట్లు నెలవచ్చిరి:— “రయతులారా! మెరక మార్పిడి ప్రకటనలను జూచి, మీరు చాల భయమును లగు చున్నట్లు నేను కనిపెట్టి గాను. అట్టి భయాస్పదములకు కారణములు లేవు. మీరు ఇదివరకు తిరువ దరఖాస్తులు, నీటి సప్లయ సందర్భములలో కలుగుచున్న చిక్కులను తొలగించి మీకు సౌకర్యములు చేయుటకే అది యుద్దేశంప బడినది. ప్రయత్నమైన నెంబర్లన్నియు మెరక క్రింద మార్పెద రనుట పొరబాటు. తెలియ కంటే మరీ మెరకగా నున్న వానిని మీరు త్రవ్వించుకొనుటను గురించి చెప్పి యున్నారు. ఈ సంగతులనే అందుకొర కేర్పడిన స్పెషలీషియరుల యెదుట నచ్చజెప్పిన యెడల మీరు అనుకూలమే కావచ్చునని నే ననుకొని యెదను. రయతుల కందరికిని భాధలేని పద్ధతినే దీనిని పరిష్కరించుటకు దొరతనము వారు దీని నాలోచించు చున్నారు.

మెరక మార్పిడులను గురించి, దొరతనమువారు, తిరుగా, తిరుగా, విమర్శచేసి మీరు అనుకూలమగు పద్ధతులలోనే దానిని పరిష్కరింతురు. కాన మీరు దీనిని గురించి ఇంతగా విచారపడవలసిన అవసరములేదు.

మీరింతమంది చెప్పకొనిన యంతముగాన దొరతనము వారికి నేనును తెలియబరచుచున్నాను.

జమాబందీ గ్రామములలోని రయతులు కొనుగోలు సందర్భములలో తీరువ విడుదల నంగీకరించి ట్రాన్సుఫరు దావుకు మంజూరు తరువు లియ్యకుండుటవలన ఆక్రమమైన గొప్పనష్టము సుభవింపచున్నదని రయతులు చెప్పుకొనిరి.

దీనిని గురించి, కలెక్టరుదొరవారికి వ్రాసి వెంటనే ఆర్డరు వచ్చునట్లు చేపెదనని వారు నెలవచ్చిరి.

ఇంకను తీరువ దరఖాస్తులు, పుల్లపాడు, (వైజాము పరిసాలనకు చెందిన బందరుతాలూకాలోని గ్రామము) జూన్ మాసములో చెల్లించబడుచున్న నీటితీరువను, గవర్న మెంటు గ్రామములలో వలెనే మార్పు చేయవలసిన దనియు రయతులు కోరిరి. దానికి వారు ముక్తరించి, జవాబుల నొసంగిరి.

బందరు తాలూకా తహసీలుదారు ఎర్రగుంట సుబ్బారావు పంతులుగారు, కో ఆపరేటివు సంఘములను గురించును, భూవృద్ధి ఋణములను గురించును రయతులు శ్రద్ధ తీసికొని, అభివృద్ధికి కావలసియున్నదని నెలవచ్చిరి.

జమాబంది తరుణములలో రయతులను రావించి వారికి చక్కని ఆవకాశముల నిచ్చి, వారి కష్టములను విచారించి అధికారులకు మార్గదర్శక లయినందులకు, డిప్టీ కలెక్టరు వారికిని, తహసీలుదార్ల వారికిని, వందనములతో సభ ముగిసినది. ఒక రయతు.

మ్యామూర్, మార్చి 12:—కలకత్తా పురవాసుడును, కొలంబిలో విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థియునగు హేరంబగుప్త అను నతనిని రహస్యవిచారణ సంఘమువారు విచారించిరి హేరంబగుప్త అనునతడు జపానుకు పోయి హిందూదేశము నందు ఒకపితూరీ నేర్పాటుచేయుటకు జర్మనులనుండి 50వేల డోల్లరు తీసికొంటినిని చెప్పెను. డాక్టరు చక్రవర్తిని పట్టుకొనిన కొన్ని దినములకే గుప్తమకూడపట్టుకొనిరి. చక్రవర్తిగారు హావ్వుననదివై స్థలమును పీక్షిలీనదస్త స్థలమును ఎందులకు కొనిగో తెలుపలేదు.

ఈ విచారణను బహిరంగము చేయగూడదను నిబంధనపై అధికారులు “గుప్తగారు ఆమెరికనుల తాటకీయమునకు భంగము గలిగింప బ్రయత్నించినందునకును, జర్మనులకుట్రలలో పాల్గొనినందులకును పట్టుకొనబడినని ప్రకటించిరి” గుప్తకు కుట్రలో విశేషభాగ మేమియులేదు. కాని హిందూదేశమున పితూరీని ప్రయత్నించుటకు తనభాగముగా జర్మనుల నుండి 50 వేల డోల్లరు పుచ్చుకొంటినిని ఆత డొప్పుకొనెను. దీనినిబట్టి జర్మనులు ఆమెరికాలో గూఢచారత్వమునకును, లోకమునకు భయోత్పాతము కలుగజేయుటకును ఎంతవ్యయము చేయుచున్నారో దీనిని బట్టి తెలియగలదు. పిలివైసులలో ఫిక్సిలువద్ద జర్మను కుట్రకులచే వాడబడుచుండిన ఒక ప్రదేశమును ఆమెరికను సేనాకాళి వారు ఇటీవల కనుగొనిరి. ఈ ప్రదేశపు వైశాల్యము 200 యకరములు. చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశములకంటె 300 అడుగుల ఎత్తుగనున్నది.

చంద్రనాటక ప్రదర్శన విమర్శన సంఘము, నెల్లూరు. (752)

వై సంఘమువారు మా పురమున జరుగనున్న ఆంధ్ర మహాజనసభ పోటీ మ-రా-రా-శ్రీ బలిజే పల్లి లక్ష్మీకాంతంగారి హరిశ్చంద్ర నాటకమును పోటీకరింపకు నేర్పాటు చేసిరి. అందు హరిశ్చంద్ర, చంద్రమతి, విశ్వామిత్ర, నక్షత్రక, లోహితాస్య పాత్రలు ధరించి యుత్తములైన వారికి క్రమముగారు. 50, 50, 40, 35, 30 లు వెలగల బంగారు పలికములును, మొత్తములో యెనరినాటకము బాగుండునో వారికి రు 100 లు వెలగల రజిత పాత్రమును బహుమాన మొసంగెదరు. ఈపరీక్షకు రాగోరువారు తమ దరఖాస్తులను మే నెల మొదటి తేదీ లోపుగా పంపుకొనవలెను. ఇందు విషయమై తెలిసికొన గోరిన యెడల యీక్రింది వారికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

అడ్రెస్:- జి. సుబ్బయ్యశాస్త్రి, రిటైర్డ్ మునుసభ. జి. సుబ్బయ్యశాస్త్రి, ఎం. సుబ్బరావు ఎం.ఎ, ముంగమూరు వారి విధి, డాక్టరు వి. వెంకటసుబ్బయ్య, నెల్లూరు. రావు, H. L. M. S.

నోటీసు.

తిరుమల తిరు. ఆ వస్త్రైరా దేవస్థానములలో 1917 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో రాబడిన బంగారు వస్త్రైరా వస్తువులు యీదిగువ కనుపరచిన వాటిని 1917 వ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెల 23-వ తేదీ సోమవారము పగలు 11 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానము ఖజానావద్ద యేలం చేయబడును. ఏలములో సవాలు చేయకొరువారు దేవస్థానము కచ్చేరిలో ముంగుగా రూ 100 లు ధరావత్తుకట్టి యేలములో సవాలు చేయవలసినది. ఏలం పూర్తి అయిన తేదీ లాగాయతు 30 దినములు లోపల యేలం మొత్తము చెల్లించి లాట్టును పుచ్చుకోవలెను. (759)

- 1. బంగారు దళా ఒకటికి తులములు 30 వంతున రు 1092
- 2. బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 14
- 3. వెండి దళాకు 1000 తులములవంతున రు 7532
- 4. వెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు 7
- 5. హాల్దియాపాకులు 6078
- 6. తేగడ రూ॥లు దళాకు రూ॥1000 లు వంతున రు. 3674
- 7. తేగడ వైసాలు ఒకలాటుగా రూ॥ 409
- 8. తాంబ్రము ఒకలాటుగా కేర్లు 581
- 9. రాగి వస్త్రైరా ఒకలాటుగా
- 10. వస్త్రైరులు వస్త్రైరాలు
- 11. కర్పూరం వస్త్రైరా చిల్లరజినికి సామానులు

M. Suryanarayana Rao, for విచారణకర్తలవారు.

దంత చూరము

డబ్బి 1-కి వెల రూ 0.2-0 12-కి రూ 1-2-0
ఈ దంత చూరముకో పండ్లుతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళుగండి రక్తము ప్రవించకుండును. కోటద్వంధము లేక యుండును. పండ్లుచుక్కములవలె తెల్లగానుండును. స్వస్థ సామాన్యముగ వాగుటకు దగియున్నది.
జీర్ణరసాయనము:—ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము కదనమగును. జీర్ణకోశము బాగుపడి రసస్థానము క్రమముగ గలుగును మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.
అమృతాంజనం డిసో, మదరాసు.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారగుచున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

ఏప్రియలు రెండవ వారములో వెలువడగలదు.

కాగితముల కఠిన్వనం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
,, ఆర్ధసంవత్సర ,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0
ఆంధ్రసత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము. పండ్లపొడి. మోహిని తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు.

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?

144 ఫుట్లగుల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును 8 పేరుచేయుటకు నేర్చుకొనవచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు.
రాజవైద్య నారాయణశి శివశి, 188 20, చీనాబజారులోడ్, మదరాస్.

180 ఫుట్ల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వలమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును పోస్టుచార్జియు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆతంకనిగ్రహ బొంబాయి 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిలా

ఆశుభకృత్తులకు రక్షమువలన జనించుజాడ్యములకు కిరీటుమాంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను తొలగించు, ప్రాణహానిలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వశావధిసారసపరిలా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యమచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను తొలగిస్తును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధమును కాశసంబంధమును కొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును చుట్టేరుచును. శరీరారోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజులవరకు వుండుటకు 4 కొన్నుల బుడ్డిలలో అమృతబడును.

ప్రాప్తిరూ:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల—విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వాయిదాదినది. వెల 0—4—0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది తెన్నెలకంటి ఆప్పారాయ విరచితము వెల 0—4—0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్రసత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనీములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి మృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుతురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బా సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుప్రక్తికలుగును, స్వప్నస్థితియు మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ వలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ జేతములలో వైదగుచున్నది. అక్కడి జనులు

ఈపండును విశేషముగా తినటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బాను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప పండులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జ్వరాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

ఈ పుటాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలాఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

మైసూరు అగరుచత్తులు.

అంబరుచత్తులు ... శేరు 1-కి రు 8-0-0, 2-0-0
జవ్వజివత్తులు ... ,, ,, 5-0-0
కన్నూరిచత్తులు ... ,, ,, 4-0-0
పునుగుచత్తులు ... ,, ,, 2-0-0
వై ఏరకమయిన చత్తులు మాటికి ,, 1-0-0
ది ఆంగ్లో యిండియన్ ట్రేడింగు కంపెనీ,
724 105, చామరాజుపేట, బెంగుళూరు సిటీ.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో, [723]

మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.
కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరీఫట్టు వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒక సారి ఆర్డరుయిచ్చిచూచినచో తమ కేతెలియగలదు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు. ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిశములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0
తేలుకాటువలన ఆపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును. అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాస

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైశా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము - ఆంధ్ర వచనము. ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 150 పటములున్నవి.
బాలకాండము అట్టబైండు 1-0-0 క్యాళికో 1-4-0
అయోధ్యాకాండము 1-వ భా... 1-0-0 ,, 1-4-0
,, 2-వ ,, ... 1-0-0 ,, 1-4-0
అరణ్యకాండము ... 1-4-0 ,, 1-8-0
కిష్కింధాకాండము ... 1-0-0 ,, 1-4-0
సుందరకాండము ... 1-8-0 ,, 1-12-0
యుద్ధకాండము 1-వ భాగము ... 1-0-0 ,, 1-4-0
,, 2-వ ,, ... 1-0-0 ,, 1-4-0
,, 3-వ ,, ... 1-0-0 ,, 1-4-0
సంపూర్ణము 8 సంపుటములు.
బాల, అయోధ్యాకాండములు - 1 సంపుటము 8-8-0
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు-1 సంపుటము 4-8-0
యుద్ధకాండము - మూడుభాగములు, 1 సంపుటము 8-8-0
త్రైబరియడిషక్ - 80 పాన్లుకాగితములపైన మంచి అచ్చు, మేలేన కాళికో బైండు, బాల, అయోధ్యాకాండములు చేరి 1-సంపుటము 5-0-0
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో, (235) ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కున గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21. హమ్మంపేధి, బొంబాయి.